

Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 8. Podsumowanie roku 2016

Przemysław Żurawlew, Błażej Nowak

Abstrakt. W raporcie zestawiono najważniejsze obserwacje ornitologiczne dokonane w roku 2016 na obszarze Wielkopolskiego Regionu Ornitologicznego. Do awifauny tego regionu doszedł jeden gatunek – zaganiacz szczebiotliwy *Hippolais polyglotta*. Po raz drugi stwierdzono kormorana małego *Phalacrocorax pygmeus* i pelikana kędzierzawego *Pelecanus crispus*, po raz trzeci świstuna amerykańskiego *Anas americana*, po raz czwarty żwirowca stepowego *Glareola nordmanni* i mewę bladą *Larus hyperboreus*, po raz piąty wydrzyka tęposternego *Stercorarius pomarinus*, po raz szósty i siódmy świstunkę żółtawą *Phylloscopus inornatus*, po raz dziewiąty pasterza *Pastor roseus* oraz po raz dziesiąty biegusa arktycznego *Calidris melanotos*. Warte uwagi są również kolejne lęgi w regionie szczydłaka *Himantopus himantopus* i obserwacje nie notowanych od wielu lat gatunków – gadożera *Circaetus gallicus*, kraski *Coracias garrulus* i poświerki *Calcarius lapponicus*. Awifauna Wielkopolskiego Regionu Ornitologicznego na koniec roku 2016 liczyła 350 gatunków.

The 8th Ornithological Report of the Wielkopolska Region. A Summary of the Year 2016.

Abstract. The report presents the most important ornithological observations that took place in 2016 in Wielkopolska Ornithological Region. The avifauna of the region was joined by one species – the Melodious Warbler *Hippolais polyglotta*. The Pygmy Cormorant *Phalacrocorax pygmeus* and the Dalmatian Pelican *Pelecanus crispus* were noted for the second time, the American Wigeon *Anas americana* was noted for the third time, the Black-winged Pratincole *Glareola nordmanni* and the Glaucous Gull *Larus hyperboreus* for the fourth time, the Pomarine Jaeger *Stercorarius pomarinus* for the fifth time, the Yellow-browed Warbler *Phylloscopus inornatus* for the sixth and seventh time, the Rosy Starling *Pastor roseus* for the ninth time and the Pectoral Sandpiper *Calidris melanotos* for the tenth time. Worth mentioning are as well the subsequent broods of the Black-winged Stilt *Himantopus himantopus* and the observations of the species, which haven't been seen for many years – the Short-toed Snake-eagle *Circaetus gallicus*, the European Roller *Coracias garrulus* and the Lapland Longspur *Calcarius lapponicus*. The avifauna of the Wielkopolska Ornithological Region at the end of 2016 included 350 species.

W niniejszym raporcie przedstawiono najważniejsze obserwacje ornitologiczne dokonane w roku 2016 na obszarze Wielkopolskiego Regionu Ornitologicznego (granice: www.wko.eko.org.pl). Przyjęto takie same kryteria doboru obserwacji jak we wcześniejszych raportach za lata 2014 i 2015 (Żurawlew & Nowak 2017a,b). Prezentowane dane pochodzą głównie z Wielkopolskiej Kartoteki Ornitologicznej (www.wko.eko.org.pl), bazy ornitho.pl (OTOP), kartoteki Leszczyńskiej Grupy OTO (otop-leszno.eko.org.pl), raportów Komisji Faunistycznej PTZool. (Komisja Faunistyczna 2017) i strony www.birdwatching.pl.

W roku 2016 do awifauny Wielkopolski doszedł jeden gatunek – zaganiacz szczebiotliwy *Hippolais polyglotta*. Po raz drugi stwierdzono kormorana małego *Phalacrocorax pygmeus* i pelikana kędzierzawego *Pelecanus crispus*, po raz trzeci świstuna amerykańskiego *Anas americana*, po raz czwarty żwirowca stepowego *Glareola nordmanni* i mewę bladą *Larus hyperboreus*, po raz piąty wydrzyka tęposternego *Stercorarius pomarinus*, po raz szósty i siódmy świstunkę żółtawą *Phylloscopus inornatus*, po raz dziewiąty pasterza

Pastor roseus oraz po raz dziesiąty biegusa arktycznego *Calidris melanotos*. Warte uwagi są również kolejne lęgi w regionie szczudłaka *Himantopus himantopus* i obserwacje nie notowanych od dawna gatunków – gadożera *Circaetus gallicus*, kraski *Coracias garrulus* i poświerki *Calcarius lapponicus*.

Dziękujemy Wszystkim obserwatorom ptaków za udostępnienie swoich obserwacji. Podane w raporcie stwierdzenia mogą być cytowane wyłącznie z podaniem nazwisk obserwatorów.

Przegląd gatunków

Łabędź niemy *Cygnus olor* (cn. 300)

16.04 – ok. 600 os., **20.04** – ok. 500 os., **30.04** – ok. 350 os., **14.05** – ok. 500 os., stawy Ostrówek, pow. pільski (B. Rudzionaek); **21.04** – ok. 410 os., stawy Ostrówek (R. Kurowski, W. Bagiński); **7.05** – ok. 420 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (M. Lewandowski); **7.05** – 668 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski); **14.05** – ok. 800 os., **20.05** – ok. 1000 os., **4.06** – ok. 1300 os., **11.06** – ok. 500 os., **27.06** – ok. 450 os., **13.07** – ok. 300 os., stawy Smogulec (B. Rudzionaek); **17.05** – 317 os., **4.06** – 629 os., **9.09** – ok. 515 os., **17.09** – ok. 330 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík); **7.06** – ok. 730 os., stawy Ślesin (S. Niziński, M. Skąpski); **9.08** – ok. 800 os., stawy Ślesin (B. Rudzionaek); **24.09** – 462 os., stawy Antoniny (W. Plata).

Łabędź czarnodzioby *Cygnus columbianus* (V–IX, cn. 50)

Stada: **5.03** – 50 ad. i 5 imm., **24.03** – 145 ad. i 5 imm., **5.04** – ok. 70 ad., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzionaek); **5.03** – 198 ad. i 2 imm., stawy Występ, pow. nakielski (B. Rudzionaek); **7.03** – 55 ad. i 5 imm., stawy Antoniny (S. Odrzykoski); **9.03** – 111 ad. i 11 imm., **4.04** – 111 ad. i 5 imm., stawy Antoniny (W. Plata); **12.03** – 154 ad. i 4 imm., **14.03** – 76 ad. i 7 imm., stawy Występ (A. Dylík); **17.03** – cn. 54 os., **9.04** – 110 ad. i 2 imm., stawy Antoniny (M. Lewandowski); **28.03** – ok. 120 ad., stawy Antoniny (G. Dąbrowski); **1.04** – 50 ad., stawy Antoniny (K. Drab, B. Rudzionaek); **7.04** – 116 os., stawy Antoniny (S. Karpicki, S. Niziński); **8.04** – 116 os., stawy Antoniny (Ł. Matyjasiak, M. Piasecki); **12.04** – 108 os., stawy Antoniny (S. Niziński, M. Skąpski); **6.11** – 54 ad. i 1 juv., Przytoczna, pow. międzyrzecki (D. Kujawa); **11.11** – 77 ad. i 4 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionaek).

Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus* (cn. 200)

3.01 – 328 ad. i 76 imm., **9.01** – 180 ad. i 59 imm., **28.01** – 298 ad. i 72 imm., Goraj, pow. międzyrzecki (D. Kujawa, A. Stachnik); **16.01** – 270 ad. i 68 imm., żwirownia Dębówko, pow. międzyrzecki (D. Kujawa); **30.01** – ok. 280 os., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała); **31.01** – 230 ad. i 49 imm., **5.02** – 282 ad. i 74 imm., **19.02** – 265 ad. i 84 imm., Stare Gorzycko, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **3.02** – 278 ad. i 57 imm., Zb. Jastrowski, pow. złotowski (P. Wylegała); **4.02** – ok. 300 ad. i 50 imm., **11.02** – ok. 350 ad. i 100 imm., **3.03** – ok. 120 ad. i 80 imm., stawy Ostrówek, pow. pільski (B. Rudzionaek); **13.02** – ok. 250 ad. i 40 imm. Stare Gorzycko (A. Stachnik, D. Kujawa); **5.03** – ok. 200 ad. i 100 imm., **24.03** – ok. 140 ad. i 60 imm., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzionaek); **7.03** – 220 ad. i 60 imm., stawy Antoniny (M. Lewandowski); **7.03** – 162 ad. i 63 imm., stawy Antoniny (S. Odrzykoski); **9.03** – 172 ad. i 64 imm., stawy Antoniny (W. Plata); **12.03** – 173 ad. i 67 imm., stawy Występ, pow. nakielski (A. Dylík); **15.11** – 170 ad. i 44 juv., **18.11** – 195 ad. i 51 juv., Nowiny, pow. złotowski (P. Wylegała); **22.11** – 255 os., **28.11** – 425 ad. i 59 juv., Jez. Zalewskie, pow. złotowski (P. Wylegała); **27.11** – 222 ad. i 42 juv., Nowiny (W. Plata); **3.12** – 301 ad. i 55 juv., **16.12** – 359 ad. i 74 juv., Goraj (D. Kujawa); **11.12** – 278 ad. i 59 juv., **24.12** – ok. 500 ad. i 104 juv., Stare Gorzycko (D. Kujawa).

Bernikla obrożna *Branta bernicla* (W)

27.02 – 1 os., Zbęchy, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **21.12** – 1 os., Sławsk Wielki, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski).

Bernikla białolica *Branta leucopsis* (V–VIII, cn. 10)

V–VIII: **2.05** – 1 os., Wojdał/Dźwierzchno, pow. inowrocławski (R. Kurowski). **Stada:** **1.01** – 17 os., Jez. Żnińskie Duże, pow. żniński (M. Radziszewski); **6.02** – 12 os., Siemianowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **20.02** – 10 os., Myszkki, pow. gnieźnieński (A. Lorecki); **21.02** – 16 os., Krosno,

pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **28.02** – 23 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (I. Odrzykowski); **28.02** – 15 os., Rąbiń, pow. kościański (B. Nowak, M. Janowski); **3.03** – 28 os., Stare Gorzycyko, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **5.03** – 10 os., Witkowice, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **5.03** – 15 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudziona); **7.03** – 24 os., stawy Antoniny (M. Lewandowski); **7.03** – 10 os., Młynkowo, pow. czarnkowsko-trzcianecki (B. Nowak); **8.03** – 14 os., Rybieniec, pow. gnieźnieński (M. Wojtkowiak); **9.03** – 36 os., **11.03** – 16 os., Wróblewo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **9.03** – 22 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Plata); **10.03** – 32 os., Zamysłowo, pow. poznański (B. Nowak); **10.03** – 21 os., Mrocza, pow. nakielski (R. Kurowski); **10.03** – 12 os., Kosowo, pow. nakielski (R. Kurowski); **10.03** – 16 os., Nowakowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **13.03** – 15 os., Samostrzel, pow. nakielski (R. Kurowski, M. Blank, T. Blank); **13.03** – 43 os., Biedzdrowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **13.03** – 14 os., Jez. Wieleckie, pow. nakielski (A. Dylík); **14.03** – 23 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **16.03** – 21 os., Jez. Witobelskie, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **16.03** – 14 os., **1.04** – 24 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **16.03** – 13 os., Rybieniec (M. Białek); **19.03** – 17 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (A. Stachnik); **19.03** – 10 os., Jez. Radziszewskie, pow. międzychodzki (A. Stachnik); **19.03** – 18 os., Jez. Strykowskie, pow. poznański (H. Pietrykowska, A. Lorecki); **20.03** – 105 os., stawy Antoniny (D. Ostrowski); **26.03** – 48 os., Jez. Bytyńskie, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **27.03** – 23 os., Ślepuchowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **31.03** – 27 os., stawy Objezierze (S. Karpicki); **3.04** – 58 os., Jez. Toniszewskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **9.04** – 11 os., Stawy Kiszzkowskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski i inni); **8.10** – 22 os., stawy Antoniny (W. Plata); **8.10** – 56 os., stawy Smogulec (B. Rudziona i inni); **14.10** – 44 os., stawy Smogulec (A. Lange); **14.10** – ok. 90 os., stawy Smogulec (B. Rudziona); **5.11** – 11 os., Brodna, pow. pilski (W. Plata).

Bernikla białolica *Branta leucopsis* x *Gęś Anser* sp. (W)

16.01 – 1 os., jez. Lednica, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, M. Białek); **14.02** – 1 os., Kaliszany, pow. wągrowiecki (W. Plata); **20.02** – 1 os., Myszki, pow. gnieźnieński (A. Lorecki); **21.02** – 1 os., Krosno, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **5.03** – 1 os., Zdziechowice, pow. średzki (S. Karpicki); **11.11** – 1 os., jez. Lednica (B. Krąkowski); **26.12** – 1 os., Szkaradowo, pow. rawicki (A. Kuźnia).

Bernikla rdzawoszyja *Branta ruficollis* (W)

7.02 – 1 ad., Rybieniec, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **27.02** – 1 ad., Zbęchy, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **6–10.11** – 1 imm., Wolwark/Ameryczka, pow. nakielski (R. Szarański, R. Kurowski, A. Dylík); **11.11** – 1 imm., Węglewo, pow. poznański (B. Krąkowski); **12.11** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **13.11** – 1 os., Berdychowo/Osieczna, pow. leszczyński (G. Lorek i inni); **20.11** – 1 os., jez. Lednica, pow. gnieźnieński (S. Karpicki); **26.11** – 1 imm., Kierzkowo, pow. gnieźnieński (B. Nowak, A. Lorecki); **26–28.12** – 1 imm., Szkaradowo, pow. rawicki (A. Kuźnia); **31.12** – 1 imm., Katarzynowo, pow. rawicki (H. Schwarz).

Bernikla kanadyjska *Branta canadensis* (W)

5.03 – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Plata); **9.10** – 5 os., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała).

Bernikla kanadyjska *Branta canadensis* x *Gęgawa Anser anser* (W)

13.04 – 1 os., Sosnowiec, pow. śremski (M. Ilków, T. Kaczmarek).

Gęgawa *Anser anser* (cn. 1000)

13.08 – ok. 1500 os., Ostrówek, pow. inowrocławski (A. Lorecki, B. Krąkowski); **14.08** – ok. 1500 os., Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **30.08** – ok. 1200 os., **17.09** – ok. 1090 os., **24.09** – ok. 1200 os., Stawy Kiszzkowskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **4.09** – ok. 1000–1100 os., Dębówko Nowe, pow. pilski (W. Plata); **12.09** – ok. 2000 os., **8.10** – ok. 2500 os., **14.10** – ok. 2000 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **17.09** – ok. 1360 os., stawy Smogulec (D. Ostrowski); **17.09** – ok. 1500 os., **22.09** – ok. 1000 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudziona); **18.09** – ok. 1000 os., Jez. Kruchowskie, pow. gnieźnieński (A. Lorecki, B. Krąkowski); **18.09** – ok. 1000 os., Jez. Wiczanowskie, pow. gnieźnieński (A. Lorecki, B. Krąkowski); **18.09** – ok. 2500 os., Racice, pow. inowrocławski (B. Rudziona); **23.09** – ok. 1100 os., Zb. Pakoski: Góra, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **23.09** – ok. 2150 os., Konin-Łęzyn (S. Mielczarek); **24.09** – ok. 1600 os., stawy Miłostaw, pow. wrzesiński (B. Krąkowski); **24.09** – ok. 1000 os., stawy Smogulec (W. Plata); **25.09** – ok. 1100 os., stawy Smogulec (A. Stachnik, D. Kujawa); **9.10**

– ok. 1000 os., stawy Słupy, pow. nakielski (A. Dylík); **14.10** – ok. 1500 os., stawy Smogulec (A. Lange); **14.10** – ok. 1000 os., stawy Miłosław (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **18.10** – ok. 1670 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **22.10** – 1650 os., Jez. Kruchowskie (B. Krąkowski); **31.10** – ok. 1200 os., Jez. Radziszewskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **13.11** – ok. 1100 os., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek); **3.12** – ok. 2400 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **21.12** – ok. 4000 os., Słupy, pow. nakielski (R. Kurowski); **21.12** – ok. 2500 os., Wojdał, pow. inowrocławski (R. Kurowski).

Gęś zbożowa *Anser fabalis* (V²–VIII, cn. 10 000)

V²–VIII: **14.05** – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek). **Stada:** **6.01** – ok. 10 000 os., jez. Lednica, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, M. Białek); **26.02** – ok. 20 000 os., Stawy Kiszkowskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **27.02** – ok. 12 000 os., Niegolewo, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski).

Gęś krótkodzioba *Anser brachyrhynchus* (W)

16.01 – 1 os., Kaliszanki, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **30.01** – 1 os., Grężyny, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **7.02** – 1 ad., **13.03** – 4 os., Rybieniec, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **7.02** – 2 os., Tarnowo Pałuckie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **7.02** – 1 ad., **21.02** – 2 os., **12.03** – 1 os., Jarosławiec, pow. średzki (S. Karpicki); **14.02** – 1 os., Brzeźno Stare, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **15.02** – 1 os., Świerczyna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **16.02** – 3 os., Lipia Góra, pow. chodzieski (D. Ostrowski, S. Grochowska); **17.02** – 3 os., Dziekanowice, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **18.02** – 1 os., **21.02** – 2 os., **1.03** – 1 ad., Zelgniewo, pow. pilski (W. Plata); **20.02** – 3 os., Zelgniewo (P. Butkiewicz); **20.02** – 2 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (P. Butkiewicz); **20.02** – 1 os., Słupy, pow. nakielski (R. Kurowski); **20.02** – 1 os., Piersko, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **20.02** – 2 os., Wiele, pow. nakielski (A. Dylík, M. Blank); **21.02** – 3 os., Krosno, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **25.02** – 3 os., Siemianowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **28.02** – 1 os., Śródka, pow. poznański (B. Krąkowski i inni); **28.02** – 3 os., Żydówko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski i inni); **28.02** – 2 os., Stawy Kiszkowskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski i inni); **28.02** – 1 os., Komorowo, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **28.02** – 7 os., **5.03** – 2 os., Witkowice, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **28.02** – 3 os., Rąbiń, pow. kościański (B. Nowak, M. Janowski); **28.02** – 2 os., Łuszkowo, pow. kościański (B. Nowak, M. Janowski); **28.02** – 4 os., Dolsk, pow. śremski (B. Nowak, M. Janowski); **5.03** – 2–3 os., Zdziechowice, pow. średzki (S. Karpicki); **6.03** – 1 os., Zimin, pow. poznański (S. Karpicki); **6.03** – 1 os., Talary, pow. gostyński (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **6.03** – 7 os., Lubiń, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **8.03** – 2 os., **11.03** – 2 os., Stawy Kiszkowskie: Brudzewko (B. Krąkowski); **8.03** – 2 os., Rybieniec (M. Wojtkowiak); **10.03** – 1 os., Nowakowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **10.03** – 1 os., Zamysłowo, pow. poznański (B. Nowak); **13.03** – 1 os., Karłowice, pow. poznański (W. Kroker); **16.03** – 4 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **19.03** – 1 os., Manieczki, pow. śremski (B. Nowak); **22.03** – 1 os., Stawy Kiszkowskie: Brudzewko (S. Niziński); **26.03** – 4 os., Stawy Kiszkowskie: Brudzewko (B. Krąkowski, M. Białek); **28.03** – 1 os., Wojnowice, pow. leszczyński (Sz. Kaczmarek, W. Michałak); **4.04** – 1 os., **24.04** – 1 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **5.04** – 1 os., stawy Antoniny (B. Rudzionek); **8.04** – 2 os., stawy Antoniny (Ł. Matyjasia, M. Piasecki); **9.04** – 2 os., Stawy Kiszkowskie: Brudzewko (W. Kroker i inni); **15.04** – 1 os., Jez. Wieleckie, pow. nakielski (W. Plata); **15.04** – 1 os., Jez. Gąbińskie, pow. nakielski (W. Plata); **17.04** – 2 os., Pietronki, pow. chodzieski (W. Plata); **23.10** – 1 os., Rogoźewo, pow. rawicki (A. Kuźnia); **26.10** – 1 os., Śmiłowo, pow. pilski (W. Plata); **31.10** – 1 os., Nowy Dąbiec, pow. kościański (B. Nowak); **5.11** – 1 os., Rybitwy, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **6.11** – 1 os., **11.11** – 1 os., Topola, pow. średzki (S. Karpicki); **13.11** – 2 os., Dubin, pow. rawicki (A. Kuźnia); **18.11** – 1 os., Szoldry, pow. śremski (M. Janowski); **19.11** – 3 os., Iłowiec Wielki, pow. śremski (B. Nowak); **26.11** – 1 os., Kierzkowo, pow. gnieźnieński (B. Nowak, A. Lorecki); **26.11** – 1 os., Goraj, pow. międzyrzecki (D. Kujawa); **3.12** – 1 os., Rybitwy (S. Karpicki); **26.12** – 1 os., Sroczyn, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **29.12** – 1 os., Szkaradowo, pow. rawicki (A. Kuźnia).

Gęś białoczelna *Anser albifrons* (V²–VIII, cn. 5000)

V²–VIII: **24.06–22.08** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki i inni). **Stada:** **28.02** – ok. 7500 os., Rąbiń, pow. kościański (B. Nowak, M. Janowski); **6.03** – ok. 7000 os., Lubiń, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **16.03** – ok. 5500 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa).

Gęś mała *Anser erythropus* (W)

25.02–18.03 – 1 ad. z nadajnikiem satelitarnym, pow. ostrowski (odczyt P. Szymański); **27.02** – 1 ad., Zbęchy, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **28.02** – 1 ad., Łuszkowo, pow. kościański (B. Nowak, M. Janowski); **6.03** – 1 ad., Zimin, pow. poznański (S. Karpicki); **13.03** – 1 ad., Modrakowo, pow. nakielski (R. Kurowski); **2.10** – 2 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski, P. Światała).

Lodówka *Clangula hyemalis* (W)

4 i 5.11 – 1 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **12.11** – 1 juv., zb. Jutrosin, pow. rawicki (A. Kuźnia); **22.11** – 1 ♀/juv., Zb. Pakoski: Strzelce, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **3–17.12** – 1 ♀/juv., Jez. Gośławskie, Konin (S. Mielczarek); **26.12** – 1 ♀/juv., ujście Kanału Mosińskiego, Mosina, pow. poznański (J. Stawiński, K. Stawińska).

Uhla *Melanitta fusca* (W)

16.01 – 2 ♀♀/imm., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (W. Plata); **17.01** – 4 ♀♀/imm., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (M. Janowski, P. Sieracki); **5.02** – 4 ♀♀/imm., Jez. Gośławskie, Konin (K. Niemczewski); **7.02** – 2 ♂♂ i 7 ♀♀/imm., **13.02** – 1 ♀/imm., **20.02** – 3 ♂♂ i 5 ♀♀/imm., Jez. Gośławskie (S. Mielczarek); **24.04** – 1 ♀/imm., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **23.10** – 1 ♀/juv., zb. Jutrosin, pow. rawicki (A. Kuźnia); **30.10** – 1 ♀/juv., Jez. Kaliszańskie (A. Stachnik, D. Kujawa); **4 i 5.11** – 1 ♀/juv., **12.11** – 1 ♀/juv., Jez. Kaliszańskie (G. Dąbrowski); **6.11** – 12 os., **14.11** – 3 ♀♀/juv., Jez. Kaliszańskie (D. Leligdowicz); **10.11** – 1 ♀/juv., **21.11** – 3 ♀♀/juv., **12.12** – 4 ♀♀/juv., Jez. Chrząpskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **10.11** – 2 ♀♀/juv., zb. Wonieść: Jez. Wonieskie, pow. kościański (B. Nowak); **12.11** – 1 ♀/juv., stawy Grzybno, pow. śremski (S. Karpicki); **12.11** – 4 ♀♀/juv., zb. Jutrosin (T. Maszkała, A. Knychala); **16.11** – 1 ♀/juv., **29.12** – 1 ♀/juv., Jez. Kierskie, pow. poznański (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **19.11** – 1 ♀/juv., Jez. Kierskie (Ł. Wawrzyński); **20.11** – 2 ♀♀/juv., Jez. Kaliszańskie (D. Leligdowicz, A. Loręcki); **20.11** – 1 ♀/juv., Jez. Chrząpskie (G. Dąbrowski); **21.11** – 1 ♀/juv., Jez. Kierskie (S. Niziński); **24.11** – 5 ♀♀/juv., stawy Grzybno (M. Arndt); **24.11** – 1 ♀/juv., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **12.12** – 2 ♀♀/juv., **22.12** – 3 ♀♀/juv., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **17.12** – 2 ♀♀/juv., Jez. Dominickie (W. Okupinczak); **17.12** – 8 ♀♀/juv., Jez. Kierskie (H. Pietrykowska, A. Loręcki); **22.12** – 2 ♀♀/juv., **24.12** – 4 ♀♀/juv., Jez. Dominickie (P. Szymański); **28.12** – 1 ♀/juv., Jez. Kierskie (P. Szymański); **31.12** – 3 ♀♀/juv., Jez. Licheńskie, pow. koniński (S. Mielczarek); **31.12** – 1 ♀/juv., stawy Gośławice, pow. koniński (S. Mielczarek).

Markaczka *Melanitta nigra* (W)

20.03 – 1 ♂ i 1 ♀, Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **20.03** – 4 ♂♂, Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **3 i 4.10** – 1 ♀/juv., Jez. Kaliszańskie (G. Dąbrowski); **24.10** – 1 ♀/juv., **16.11** – 1 ♀/juv., Jez. Kierskie, pow. poznański (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **30.10** – 1 ♀/juv., Jez. Kaliszańskie (A. Stachnik, D. Kujawa); **7.11** – 1 ♀/juv., Jez. Kierskie (B. Nowak); **9.11** – 1 ♀/juv., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **9.11** – 2 ♀♀/juv., zb. Wonieść: Jez. Wonieskie, pow. kościański (Z. Mikołajczak); **10.11** – 1 ♀/juv., zb. Wonieść: Jez. Wonieskie (B. Nowak); **12.11** – 2 ♀♀/juv., zb. Jutrosin, pow. rawicki (A. Kuźnia); **15 i 18.11** – 1 ♀/juv., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (W. Okupinczak); **28.11** – 1 ♀/juv., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **8.12** – 2 ♀♀/juv., Jez. Dominickie (Z. Mikołajczak); **10, 26 i 30.12** – 1 ♀/juv., **22 i 23.12** – 2 ♀♀/juv., zb. Rydzyna (W. Michalak i inni); **13.12** – 1 ♀/juv., Jez. Kaliszańskie (M. Lewandowski); **17.12** – 1 ♀/juv., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (W. Okupinczak); **28–31.12** – 1 ♀/juv., zb. Rydzyna (M. Jezierski i inni).

Edredon *Somateria mollissima* (W)

1.11 – 1 ♂, Zb. Pakoski: Strzelce, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski).

Gągoł *Bucephala clangula* (cn. 100)

7.02 – ok. 280 os., Jez. Pątnowskie, Konin (R. Adamski, M. Adamska); **7.02** – 253 os., Jez. Gośławskie, Konin (S. Mielczarek); **12.09** – ok. 100 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); **3.12** – 149 os., **10.12** – 215 os., **17.12** – ok. 190 os., **24.12** – 132 os., Jez. Gośławskie (S. Mielczarek); **12.12** – cn. 114 os., Jez. Chrząpskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **22.12** – cn. 100 os., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (M. Przymencki); **24.12** – cn. 100 os., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (P. Szymański).

Bielaczek *Mergellus albellus* (IV–IX, cn. 10)

IV–IX: 4.04 – 1 ♀, stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak). **Stada: 2.01** – 3 ♂♂ i 32 ♀♀/imm., Jez. Radziszewskie, pow. międzychodzki (S. Niziński, D. Kujawa); **2.01** – 105 os., **14.02** – 7 ♂♂ i 10 ♀♀/imm.,

27.02 – 9♂♂ i 9♀♀/imm., Jez. Licheńskie, pow. koniński (S. Mielczarek); **3.01** – 33 os., **17.01** – 49 os., **19.01** – 45 os., zb. wstępnego chłodzenia Elektrowni Konin (S. Mielczarek); **16.01** – 1♂ i 9♀♀/imm., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, A. Ożarowska–Nowicka); **16.01** – 3♂♂ i 16♀♀/imm., **26.02** – 4♂♂ i 8♀♀/imm., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **17.01** – 3♂♂ i 11♀♀/imm., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (M. Janowski, P. Sieracki); **6.02** – 31 os., Jez. Pątnowskie, Konin (R. Adamski); **14.02** – 9♂♂ i 16♀♀/imm., **27.02** – 4♂♂ i 32♀♀/imm., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **15.02** – 3♂♂ i 9♀♀/imm., **5.03** – 5♂♂ i 9♀♀/imm., **9.03** – 6♂♂ i 11♀♀/imm., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **20.02** – 56 os., **27.02** – 28 os., Jez. Licheńskie (R. Adamski); **20.11** – 2♂♂ i 21♀♀/juv., Jez. Radziszewskie (G. Dąbrowski); **21.11** – 2♂♂ i 12♀♀/juv., Jez. Radziszewskie (D. Kujawa); **4.12** – 95 os., **31.12** – 41 os., Jez. Licheńskie (S. Mielczarek); **10.12** – 82 os., Jez. Licheńskie (R. Adamski); **12.12** – 4♂♂ i 9♀♀/juv., Jez. Białcz Wielki, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **17.12** – 16 os., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (W. Okupinczak); **22.12** – cn. 23 os., **24.12** – 2♂♂ i 17♀♀/juv., Jez. Dominickie (P. Szymański); **24.12** – 6♂♂ i 6♀♀/juv., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **31.12** – 38 os., zb. wstępnego chłodzenia Elektrowni Konin (S. Mielczarek).

Nurogęś *Mergus merganser* (L, cn. 100)

Legi: **22.05** – 1♀ i 10 pull., rz. Warta, Budy Przybyłowskie, pow. kolski (M. Stodulski); **26.05** – 1♀ i 8 pull., Piła (F. Solarek); **26.05** – 1♀ i 5 pull., rz. Warta, Dzierawy, pow. kolski (S. Mielczarek); **26.05** – 1♀ i 2 pull., rz. Warta, Siękowo, pow. kolski (S. Mielczarek); **26.05** – 3♀♀ i pull., rz. Warta, Ochle, pow. kolski (S. Mielczarek). **Stada:** **3.01** – 215 os., **17.01** – 446 os., zb. wstępnego chłodzenia Elektrowni Konin (S. Mielczarek); **5.01** – 432 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **21.12** – 115 os., Zb. Pakoski: Strzelce, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **31.12** – 132 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek).

Szlachar *Mergus serrator* (W)

3.01 – 1♂, Jez. Biezdruchowo, pow. poznański (B. Krąkowski); **6.04** – 1♂ i 4♀♀, zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (W. Michalak); **13.04** – 1♂, stawy Dębica, pow. ostrowski (M. Radziszewski); **16.04** – 2♂♂ i 3♀♀, stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **23** i **24.04** – 2 imm., **5.05** – 1 imm., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (W. Michalak); **13.10** – 1♀/imm., stawy Ślesin, pow. nakielski (E. Kujawka); **7.11** – 1♀/imm., Jez. Kierskie, pow. poznański (B. Nowak); **7.11** – 2♀♀, Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **12.11** – 1♀/imm., zb. Jutrosin, pow. rawicki (T. Maszkała, A. Knychala); **16.12** – 3♀♀/imm., zb. Wonieść: Jez. Jezierzycie, pow. kościański (Z. Mikołajczak); **22.12** – 1♀/imm., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (P. Szymański).

Gęsiówka egipska *Alopothen aegyptiaca* (W)

7.02 – 2 os., Runowo, pow. poznański (K. Marczewski); **12.04** – 1 os., Ludkowo, pow. inowrocławski (R. Kurowski); **15.04** – 2 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (S. Karpicki); **20.04** – 2 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (J. Ratajczak); **23.04** – 1 os., Żabikowo, pow. średzki (S. Karpicki); **28.04** – 2 os., Żabikowo (M. Ilków, T. Kaczmarek); **17.05** – 2 os., Zb. Pakoski: Głogówiec, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **16.07** – 2 os., Czechnów, pow. (J. Ratajczak); **24–30.07** – 1 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak, K. Paradowska); **13.09–2.10** – 1 os., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (W. Michalak i inni); **22.11** i **7.12** – 1 os., Jez. Niepruszewskie, pow. poznański (G. Dąbrowski).

Ohar *Tadorna tadorna* (W)

1.01 – 1♀, Jez. Żnińskie Duże, pow. żniński (M. Radziszewski); **21.03** – 1♂, stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **1.04** – 1♂, zb. Rydzyna, pow. leszczyński (W. Michalak, E. Michalak); **9.04** – 1♂ i 1♀, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **10.04** – 5 os., **1.05** – 1♀, **22.05** – 2♀♀, stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **10–13.04** – 1♂ i 1♀, stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak, S. Karpicki); **16.04** – 1♀, stawy Antoniny, pow. chodzieski (M. Lewandowski); **19.04** – 3 os., Pierzchno, pow. średzki (S. Niziński); **21.04** – 1♀, Pierzchno (M. Ilków, A. Ilków); **24.05** – 1♂, Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **30.07** – 1♀, Naclaw, pow. kościański (B. Nowak, K. Paradowska); **31.07** – 1 os., Naclaw (W. Michalak); **25.08** – 1 juv., Naclaw (G. Lorek); **5.09** – 2 juv., Byszewice, pow. pilski (W. Plata); **9.09** – 2 juv., Zb. Pakoski: Krzyżanna (B. Rudziona); **10.09** – 1 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna (S. Kaczorowski); **20.09** – 1 juv., Zb. Pakoski: Głogówiec, pow. inowrocławski (R. Kurowski); **24.09** – 1 juv., Zb. Pakoski: Głogówiec (B. Rudziona); **14.10–5.12** – 1 os., stawy Smogulec (B. Rudziona); **4.12** – 1 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (A. Lorecki, H. Pietrykowska); **9.12** – 2 os., Żukowo, pow. obornicki (H. Pietrykowska); **31.12** – 1 ad., Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (R. Kaczmarek).

Kazarka rdzawa *Tadorna ferruginea* (W)

2-4.07 – 1 ♀, stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (M. Blank, B. Rudzionic).

Helmiatka *Netta rufina* (W)

3.04 – 1 ♂ i 1 ♀, Mierzewo, pow. gnieźnieński (D. Klimaszewski); **3-18.04** – 1 ♂ i 1 ♀, Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski i inni); **16.04** – 1 ♂, Rochoy, pow. krotoszyński (A. Kuźnia); **18.08** – 1 ♂, Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (A. Gruszczyński).

Podgorzałka *Aythya nyroca* (W)

2.05 – 1 ♂, stawy Rybin, pow. ostrzeszowski (M. Radziszewski); **24.06** – 1 juv., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionic); **13.07** – 3 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionic); **23.09** i **23.10** – 1 ♂, zb. Jutrosin, pow. rawicki (A. Kuźnia); **15** i **22.10** – 1 os., stawy Smogulec (G. Dąbrowski, K. Drab, B. Rudzionic); **27.11** – 1 os., stawy Grzybno, pow. śremski (S. Karpicki).

Czernica *Aythya fuligula* (cn. 300)

5.01 – ok. 320 os., **7.02** – ok. 475 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **16.01** – 477 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przystański, A. Ożarowska-Nowicka); **20.11** – ok. 365 os., **3.12** – ok. 450 os., **10.12** – ok. 410 os., **24.12** – ok. 450 os., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **8.12** – 338 os., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **28.12** – ok. 485 os., Jez. Powidzkie (M. Przystański, J. Dereziński, A. Ożarowska-Nowicka).

Ogorzałka *Aythya marila* (W)

16.01 – 2 ♂♂ i 3 ♀♀/imm., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przystański, A. Ożarowska-Nowicka); **17.01** – 2 ♀♀/imm., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (M. Janowski, P. Sieracki); **7.02** – 10 ♂♂ i 13 ♀♀/imm., **13.02** – 5 ♂♂ i 3 ♀♀/imm., **20.02** – 6 ♂♂ i 7 ♀♀/imm., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **18.03** – 1 ♂ i 1 ♀/imm., Jez. Kleszczynek, pow. pilski (W. Plata); **18.03** – 1 ♂, stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionic); **9** i **23.04** – 1 ♀, stawy Winna Góra, pow. średzki (S. Karpicki); **24.09** – 1 juv., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **8.10** – 1 juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Plata); **9.10** – 1 ♀/juv., zb. Wonieść: stawy Zgliniec, pow. leszczyński (W. Okupinczak); **14**, **26** i **31.10** – 3 ♀♀/juv., **12.12** – 1 ♂, Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **15.10** – 2 ♀♀/juv., **26.10** – 6 ♀♀/juv., **4.11** – 2 ♂♂ i 6 ♀♀/juv., **5.11** – 2 ♂♂ i 7 ♀♀/juv., **12.11** – 2 ♀♀/juv., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **15.10** – 2 ♀♀/juv., stawy Smogulec (B. Rudzionic); **22.10** – 4 ♀♀/juv., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionic); **23.10** – 2 ♂♂ i 3 ♀♀/juv., zb. Jutrosin, pow. rawicki (A. Kuźnia); **30.10** – 1 ♀/juv., Jez. Kaliszańskie (A. Lange); **30.10** – 5 ♀♀/juv., **24.12** – 12 ♀♀/juv., Jez. Kaliszańskie (D. Leligdowicz); **31.10** – 3 os., Stawy Kiszzkowskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (K. Komicz, R. Łukasik); **4.11** – 3 ♀♀/juv., Stawy Kiszzkowskie: Brudzewko (M. Ilków); **6.11** – 4 ♀♀/juv., Stawy Kiszzkowskie: Brudzewko (B. Krąkowski); **6-10.11** – 1 juv., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (M. T. Jezierski, B. Nowak); **8.11** – 2 ♀♀/juv., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **11.11** – 1 ♂ i 1 ♀/juv., Jez. Lednickie, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **12.11** – 1 ♀/juv., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (W. Michalak); **12.11** – 1 ♀/juv., zb. Jutrosin (T. Maszkało, A. Knychala); **12.11** – 26 os., **28.12** – 6 ♂♂ i 5 ♀♀/juv., zb. Jutrosin (A. Kuźnia); **15** i **18.11** – 3 ♀♀/juv., zb. Rydzyna (W. Okupinczak); **16.11** – 9 os., Jez. Kierskie, pow. poznański (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **20.11** – 3 ♂♂ i 15 ♀♀/juv., Jez. Kaliszańskie (D. Leligdowicz, A. Lorecki); **20.11** – 1 ♀/juv., **22.12** – 2 ♀♀/juv., Jez. Radziszewskie, pow. międzychodzki (G. Dąbrowski); **21.11** – ok. 70-80 os., Jez. Kierskie (S. Niziński); **23.11** – 2 ♂♂ i 7 ♀♀/juv., **7.12** – 8 os., Jez. Kierskie (G. Dąbrowski); **23.11** – 2 ♀♀/juv., Jez. Góreckie, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **27.11** i **10.12** – 1 ♀/juv., stawy Grzybno (S. Karpicki); **3.12** – 1 ♂ i 4 ♀♀/juv., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (B. Rudzionic); **4.12** – 3 ♀♀/juv., Jez. Kierskie (W. Kroker); **4.12** – 1 ♀/juv., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **7.12** – 2 ♀♀/juv., Jez. Kierskie (B. Nowak); **17.12** – ok. 10 ♀♀/juv., Jez. Dominickie (W. Okupinczak); **17.12** – 2 ♀♀/juv., Jez. Kierskie (H. Pietrykowska, A. Lorecki); **24.12** – 13 ♂♂ i 25 ♀♀/juv., Jez. Dominickie (P. Szymański); **26.12** – 1 ♂ i 5 ♀♀/juv., zb. Jutrosin (P. Szymański); **29.12** – 1 juv., Jez. Bytyńskie, pow. szamotułski (G. Dąbrowski).

Cyranka *Anas querquedula* (XI-II, cn. 30)

Stada: **4.04** – ok. 35 os., **16.04** – ok. 30 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **10** i **16.08** – ok. 60 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **16.08** – ok. 60 os., Pierzchno, pow. średzki (P. Szymański).

Płaskonos *Anas clypeata* (cn. 50)

9.04 – 71 os., Stawy Kiszzkowskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, M. Białek, P. Budkiewicz); **10.04** – 84 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **12.04** – ok.

200 os., stawy Smogulec (S. Niziński, M. Skąpski); **14.04** – ok. 60 os., Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (M. Radziszewski); **16.04** – ok. 50 os. stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzionic); **16.04** – ok. 120 os., **23.04** – ok. 50 os., stawy Smogulec (B. Rudzionic); **17.04** – 93 os., Stawy Kiszrowskie: Brudzewko (B. Krąkowski); **24.04** – 86 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **10.08** – ok. 60 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **20.08** – ok. 200 os., Krostkowo, pow. piłski (B. Rudzionic); **12.09** – ok. 150 os., **14.10** – ok. 100 os., **5.11** – ok. 140 os., stawy Smogulec (B. Rudzionic); **15.10** – 79 os., Stawy Kiszrowskie: Brudzewko (B. Krąkowski); **22.10** – 60 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionic); **10.11** – ok. 70 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (B. Nowak).

Krakwa *Anas strepera* (cn. 50)

22.03 – ok. 110 os., **31.03** – ok. 70 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (S. Karpicki); **24.03** – ok. 80 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (M. Przymencki); **24.03** – ok. 50 os., **16.04** – ok. 130 os., **23.04** – ok. 120 os., **14.05** – ok. 100 os., **26.05** – ok. 60 os., **11.06** – ok. 80 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionic); **25.03** – 126 os., stawy Występ, pow. nakielski (A. Dylak); **5.04** – ok. 50 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzionic); **16.04** – ok. 50 os., **20.04** – ok. 70 os., **24.06** – ok. 180 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzionic); **30.04** – 58 os., Stawy Kiszrowskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **13.08** – ok. 80 os., Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (R. Kaczmarek); **29.08** – 60 os., stawy Smogulec (K. Drab); **12.09** i **8.10** – ok. 70 os., **14.10** – ok. 60 os., stawy Smogulec (B. Rudzionic); **22.09** – ok. 50 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionic); **17.10** – ok. 60 os., **31.10** – ok. 75 os., zb. Wonieść: zalew (B. Nowak); **22.10** – 100 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionic).

Świstun *Anas penelope* (L, cn. 300)

21.03 – ok. 560 os., Policko, pow. słupecki (S. Mielczarek); **23.03** – 336 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski); **23.03** – ok. 420 os., Stawy Kiszrowskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **24.03** – ok. 350 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzionic); **24.03** – ok. 350 os., **5.04** – ok. 600 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzionic); **28.03** – ok. 1600 os., stawy Antoniny (G. Dąbrowski).

Świstun amerykański *Anas americana* (W)

3–7.04 – 1 ♂, stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata, M. Lewandowski).
Trzecie stwierdzenie na terenie regionu (Żurawlew & Nowak 2017a).

Krzyżówka *Anas platyrhynchos* (cn. 2000)

16.01 – ok. 2000 os., jez. Gopło: Kruszwica, pow. inowrocławski (M. Radziszewski, B. Rudzionic); **31.01** – ok. 2500 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (P. Szablewski); **4.02** – ok. 2500 os., **11.02** – ok. 3000 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzionic); **29.08** – ok. 2500 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab); **17.09** – ok. 5000 os., **22.09** – ok. 3000 os., **29.09** – ok. 2000 os., **30.09** – ok. 2000 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionic); **10.10** – ok. 2000 os., stawy Smogulec (B. Rudzionic); **28.12** – ok. 2500 os., **31.12** – ok. 2500 os., Zb. Pakoski: Głogówiec, pow. inowrocławski (B. Rudzionic).

Rożeniec *Anas acuta* (L, cn. 50)

22.10 – ok. 50 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzionic).

Cyraneczka *Anas crecca* (cn. 300)

8.10 – ok. 300 os., **14.10** – ok. 300 os., **5.11** – ok. 450 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionic); **10.11** – ok. 500 os., Brodna, pow. piłski (W. Plata).

Mandarynka *Aix galericulata* (W)

1.01 – 1 ♀, Ostrów Wielkopolski (W. Kroker); **5.01** – 1 ♀, Kalisz (Z. Jędrysiak); **13–23.01** – 1 ♂, rz. Warta, Śrem (B. Nowak i inni); **13.03** – 3 ♂ i 4 ♀, **28.04** – 1 ♂ i 1 ♀, Siedlec, pow. gostyński (A. Stankowski); **27.09** – 1 ♀, Park 3 Maja, Ostrów Wielkopolski (T. Ekiert); **28.11** – 1 ♂ i 1 ♀, Siedlec (A. Stankowski); **31.12** – 1 ♂, Jez. Swarzędzkie, pow. poznański (K. Komicz).

Przepiórka *Coturnix coturnix* (IX–IV²)

16.04 – 1 ♂, Leszno–Zaborowo (Z. Mikołajczak).

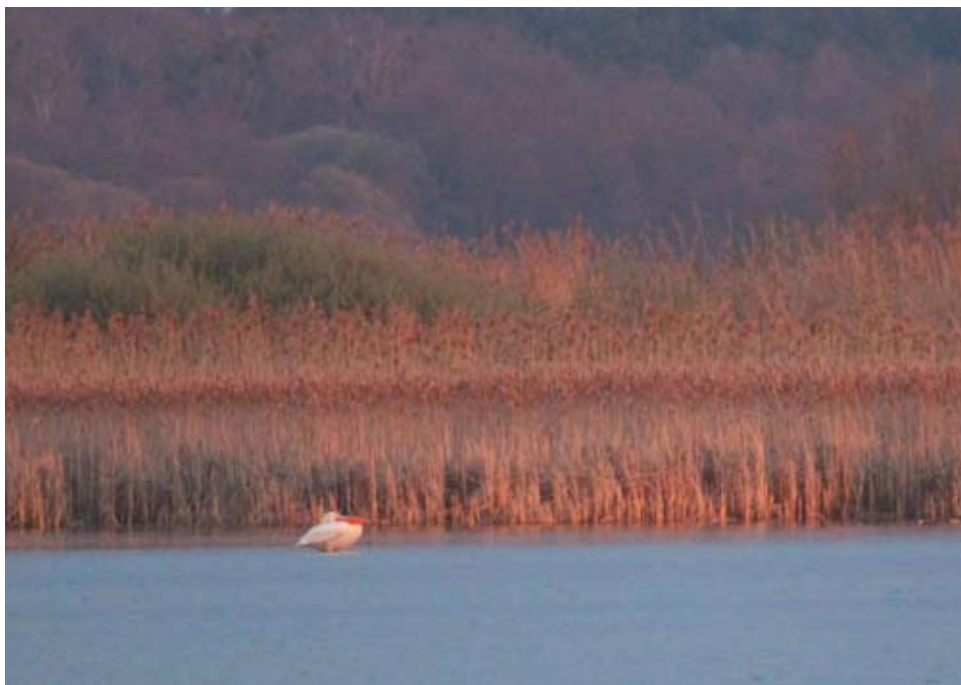
Perkozek *Tachybaptus ruficollis* (cn. 30)

31.12 – 31 os., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek).

Perkoz rdzawoszyi *Podiceps grisegena* (XI–II, cn. 10)

XI–II: **16.01** – 1 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, A. Ożarowska–Nowicka);

Fot. 1. Pelikan kędzierzawy *Pelecanus crispus*, kwiecień 2016, Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (© Robert Kaczmarek) – *The Dalmatian pelican Pelecanus crispus*, April 2016, Przygodzice Ponds, Ostrów Wielkopolski County

Fot. 2. Szczudłak *Himantopus himantopus*, maj–lipiec 2016, Gąsiorów, pow. kolski (© Marek Nejmán) – *The black-winged stilt Himantopus himantopus*, May–July 2016, Gąsiorów, Koło County

Fot. 3. Brodziec pławny *Tringa stagnatilis*, maj 2016, stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (© Mariusz Blank) – *The marsh sandpiper Tringa stagnatilis*, May 2016, Smogulec ponds, Wągrowiec County

Fot. 4. Żwirowiec stepowy *Glareola nordmanni*, październik 2016, Smogulec, pow. wągrowiecki (© Mariusz Blank) – *The black-winged pratincole Glareola nordmanni*, October 2016, Smogulec, Wągrowiec County

Fot. 5. Kraska *Coracias garrulus*, wrzesień 2016, Przemęt, pow. wolsztyński (© Rafał Mencil) – *The European roller Coracias garrulus*, September 2016, Przemęt, Wolsztyn County

Fot. 6. Drozd obroźny *Turdus torquatus*, kwiecień 2016, Wielichowo, pow. wolsztyński (© R. Mencil) – *The ring ouzel Turdus torquatus*, April 2016, Wielichowo, Wolsztyn County

1–19.11 – 1 os., Jez. Powidzkie (M. Białek, A. Michalczyk); **10.11** – 1 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **15.11** – 1 os., Jez. Dymaczewskie, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **20** i **21.11** – 1 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (G. Dąbrowski, D. Kujawa).

Perkoz dwuczuby *Podiceps cristatus* (cn. 100)

16.01 – 217 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, A. Ożarowska–Nowicka); **27.06** – ok. 120 os., **7.07** – ok. 120 os., **17.09** – ok. 100 os., **22.09** – ok. 100 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek); **12.11** – ok. 100 os., Zb. Pakoski: Trłąg, pow. inowrocławski (B. Rudzionek); **3.12** – 110 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (K. Drab); **28.12** – 168 os., Jez. Powidzkie (M. Przysański, J. Dereziński, A. Ożarowska–Nowicka);

Perkoz rogaty *Podiceps auritus* (W)

1.01 – 1 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański); **24.09** – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Plata); **1.10** – 1 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **16.10** – 2 os., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (G. Lorek, M. Jeziński); **18.10** – 2 os., Jez. Kierskie, pow. poznański (S. Niziński, S. Odrzykoski); **1.11** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **4.11** – 1 os., Jez. Powidzkie (A. Michalczyk); **9.11** – 2 os., Jez. Dominickie (Z. Mikołajczak); **12.11** – 1 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (T. Maszkało, A. Knychala); **17.12** – 1 os., Jez. Powidzkie (M. Przysański).

Siniak *Columba oenas* (cn. 100)

17.01 – ok. 400 os., Siedlisko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (S. Łubieński); **23.01** – ok. 200 os., Januszewo, pow. średzki (S. Karpicki i inni); **16.02** – ok. 250 os., Podlesie, pow. jarociński (A. Michalczyk); **17.02** – ok. 100 os., Słupy, pow. nakielski (A. Dylík); **21.02** – ok. 400 os., Januszewo (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **10.03** – ok. 120 os., Zamysłowo, pow. poznański (B. Nowak); **12.03** – ok. 190 os., Goraj, pow. międzyrzecki (D. Kujawa); **15.08** – ok. 250 os., Kromolice, pow. poznański (S. Niziński); **22.10** – 132 os., Szoldry, pow. śremski (M. Janowski); **25.10** – ok. 250 os., Szoldry (B. Nowak); **30.10** – ok. 230 os., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **5.11** – ok. 430 os., **10.11** – ok. 175 os., Mościska, pow. pilski (W. Plata); **6.11** – ok. 960 os., Kromolice (S. Karpicki); **16.11** – ok. 465 os., Żelgniewo, pow. pilski (W. Plata); **27.11** – ok. 120 os., Lubowo, pow. szamotulski (D. Kujawa).

Sierpówka *Streptopelia decaocto* (cn. 300)

9.10 – ok. 300 os., Śrem (S. Kaczorowski); **14.11** – ok. 335 os., Zalasewo, pow. poznański (M. Ilków); **19.11** – ok. 350 os., Skierszewo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski).

Jerzyk *Apus apus* (IX²–IV²)

18.04 – 2 os., Środa Wielkopolska (A. Winiecki); **17.09** – 2 os., Wzgórze św. Wojciecha, Poznań (S. Niziński).

Kukułka *Cuculus canorus* (IX²–IV²)

17.04 – 1 ♂, Leszno–Zaborowo (Z. Mikołajczak).

Wodnik *Rallus aquaticus* (XII–II)

3.01 – 3 os., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek); **5.01** – 1 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **5** i **16.01** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski, A. Łakomy); **18.01** – 2 os., Podgaj, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **3.12** – 1 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **3**, **10** i **17.12** – 1 os., **24.12** – 2 os., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **20.12** – 1 os., Murowana Goślina, pow. poznański (F. Jarzyński).

Kropiatka *Porzana porzana* (W)

19.05 – 1 ♂, Raczyn, pow. chodzieski (S. Niziński); **27.10** – 1 os., zb. Wonieść: Jez. Witosławskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Zielonka *Porzana parva* (W)

13.04 – 1 ♂, **29.04–2.07** – 3 terytoria i 2 ♂♂, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **23–25.04** – 1 ♂, zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (S. Niziński, B. Nowak); **27.04–3.05** – 1 ♂, stawy Antoniny, pow. chodzieski (S. Niziński i inni); **5.05–11.07** – 5 terytoriów, stawy Zgliniec, pow. leszczyński, pow. kościański (J. Stępniewski); **7.05** – 1 ♂, Kromolice, pow. poznański (S. Odrzykoski i inni); **15.05** – 1 ♀, Kromolice (S. Karpicki); **19.05** – cn. 13 ♂♂, stawy Antoniny (S. Niziński); **8.06** – 1 ♂, Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (M. Sołowiej, A. Malecha); **13.06** – 2 os., Kromolice (S. Niziński); **21.07** – 1 ♂, stawy Antoniewo, pow. wągrowiecki (S. Niziński); **21.09** – 1 os., Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski).

Łyska *Fulica atra* (cn. 1000)

16.01 – 3442 os., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański, A. Ożarowska-Nowicka); **7.02** – ok. 1000 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **14.02** – ok. 1650 os., **27.02** – ok. 1220 os., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek); **9.03** – 1300 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **20.03** – ok. 1120 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **24.06** – ok. 1400 os., **7.07** – ok. 2000 os., **25.07** – ok. 1000 os., **4.08** – ok. 1500 os., **17.09** – ok. 1800 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionic); **24.09** – ok. 1050 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **25.09** – ok. 1000 os., Jez. Powidzkie (W. Kroker); **9.10** – ok. 1300 os., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (W. Michalak, G. Lorek); **20.10** – ok. 1400 os., **1.11** – ok. 1000 os., Jez. Powidzkie (M. Białek); **9.11** – ok. 2250 os., Jez. Dominickie (Z. Mikołajczak); **12.11** – ok. 1080 os., Jez. Kaliszańskie (G. Dąbrowski); **22.11** – 1581 os., **8.12** – 1530 os., Jez. Dominickie (Z. Mikołajczak, S. Kuźniak); **17.12** – ok. 1150 os., Jez. Powidzkie (M. Przysański); **24.12** – ok. 1000 os., Jez. Kaliszańskie (D. Leligdowicz); **24.12** – ok. 1100 os., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek).

Kokoszka *Gallinula chloropus* (cn. 20)

10.08 – ok. 40 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak).

Żuraw *Grus grus* (cn. 1000)

25.09 – 1323 os., Roszkowo, pow. kościański (B. Nowak); **1.10** – ok. 1030 os., Uciechów, pow. ostrowski (R. Kaczmarek); **2.10** – 2109 os., Gocanowo, pow. inowrocławski (M. Jasiński); **2.10** – ok. 1200 os., Stawy Kiszewskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, A. Loręcki); **7.10** – ok. 2100 os., Sepienko, pow. kościański (B. Nowak); **9.10** – 1209 os., Rusinowo, pow. inowrocławski (M. Jasiński).

Ostrygojad *Haematopus ostralegus* (W)

18.03 – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionic); **21.03** – 1 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylak); **1.09** – 1 os., Zb. Pakoski: Pakość, pow. inowrocławski (B. Rudzionic); **15.10** – 1 juv., Wojdał, pow. inowrocławski (R. Kurowski).

Szczudłak *Himantopus himantopus* (W)

Łęgi: 15.05–16.07 – 1 para i 1 pull., stawy Grzybno i Sulejewo, pow. śremski (M. Janowski i inni); **21.05–10.07** – 1 para i 2 pull., Gąsiorów, pow. kolski (M. Nejman). **Pozostałe: 24.05** – 1 ad., Żabikowo, pow. średzki (A. Winiecki, Z. Kosiński); **15–17.08** – 1 juv., Naclaw, pow. kościański (Sz. Kaczmarek i inni).

Odpowiednio trzeci i czwarty przypadek gniazdowania w regionie (Szajda & Książkiewicz 2013).

Szablodziób *Recurvirostra avosetta* (W)

1.05 – 1 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **24.05** – 1 os., Żabikowo, pow. średzki (A. Winiecki, Z. Kosiński).

Siewnica *Pluvialis squatarola* (XI–VII, cn. 5)

XI–VII: 12.07 – 1 os., Naclaw, pow. kościański (Z. Mikołajczak); **30.07** – 1 os., Naclaw (B. Nowak); **5.11** – 28 os., **19.11** – 6 os., **26.11** – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionic); **6.11** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (I. Odrzykoski); **11.11** – 2 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **20.11** – 11 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange). **Stada: 30.09** – 5 os., **8.10** – 7 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionic); **8.10** – 9 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (W. Plata); **8.10** – 6 os., **14.10** – 7 os., stawy Smogulec (B. Rudzionic); **15.10** – 35 os., **22.10** – 16 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionic); **29.10** – 10 os., stawy Antoniny (A. Lange, W. Plata); **30.10** – 11 os., stawy Łukowo (A. Lange).

Siewka złota *Pluvialis apricaria* (I, V–VII, cn. 1000)

V–VII: 2.05 – 11 os., **3.05** – 8 os., Otylin, pow. pilski (M. Lewandowski); **2.05** – 43 os., Trzcianka, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **7.05** – ok. 15 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (F. Turowski); **9.05** – 2 os., Modrakowo, pow. nakielski (R. Kurowski). **Stada: 3.04** – ok. 1100 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **11.04** – ok. 1600 os., Trzcianka (G. Dąbrowski); **13.04** – ok. 1500 os., Pierzchno, pow. średzki (M. Ilków, T. Kaczmarek); **19.04** – ok. 3500 os., Środa Wielkopolska (S. Niziński); **15.10** – ok. 1500 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzionic); **22.10** – ok. 1200 os., Szoldry, pow. śremski (M. Janowski); **25.10** – ok. 2300 os., Szoldry (B. Nowak); **29.10** – ok. 1100 os., stawy Antoniny (W. Plata); **30.10** – ok. 1600 os., stawy Łukowo (A. Lange); **4.11** – ok. 1200 os., **9.11** – ok. 1100 os., Gryżyna, pow. kościański (Z. Mikołajczak); **5.11** – 2000 os., **7.11** – ok. 1760 os., Mościska, pow. pilski (W. Plata); **5.11** – ok. 1000 os., **19.11** – ok. 1000 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionic).

Mornel *Charadrius morinellus* (W)

5 i 6.05 – 5 os., Wyrzysk, pow. pilski (T. Samolik); **4.09** – 1 os., Osieczna, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Sieweczka obroźna *Charadrius hiaticula* (L, XI–III¹, cn. 10)

Łęgi: 26.05 – 1 para, Policko Góry, pow. słupecki (M. Przysański); **18.06** – 1 para, składowisko odpadów paleniskowych Elektrowni Pątnów i Konin (S. Mielczarek); **5.07** – 2 pary, Strumyk, pow. koniński (W. Lewandowski). **Stada: 16.08** – 11 os., **19.08** – 31 os., **23.08** – 19 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **20.08** – 10 os., Ositko, pow. nakielski (R. Kurowski); **20.08** – 10 os., **21.08** – 15 os., Ludwikowo, pow. nakielski (B. Rudziona); **23.08** – 14 os., Zb. Pakoski: Kunowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **9.09** – ok. 15 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (B. Rudziona).

Sieweczka rzeczna *Charadrius dubius* (X–III¹, cn. 10)

Stada: 28.03 – 15 os., **10.04** – 12 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **1.04** – 10 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudziona); **10.04** – 13 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (R. Kurowski, M. Blank, T. Blank); **6.05** – 10 os., Rybojedzko, pow. poznański (M. Wojtkowiak); **13.05** – 13 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **20.06** – ok. 15 os., stawy Sulejewo, pow. śremski (B. Nowak); **24.06** – 19 os., Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **27.06** – 15 os., **4.07** – 21 os., **7.07** – 15 os., **13.07** – 16 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **10.07** – 26 os., **16.07** – 12 os., **24.07** – 10 os., **17.08** – ok. 10 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (B. Rudziona); **21.08** – ok. 15 os., **22.08** – 11 os., Naclaw, pow. kościański (G. Lorek).

Czajka *Vanellus vanellus* (I, cn. 1000)

I: 1.01 – 1 os., Poznań–Kobylepole (M. Wierszycki); **29.01** – 1 os., Jabłonowo, pow. pilski (K. Drab). **Stada: 4.07** – ok. 1000 os., **13.07** – ok. 1000 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **20.07** – ok. 1000 os., **3.08** – ok. 1200 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **24 i 30.07** – ok. 1000 os., **8.08** – ok. 1500 os., **13.08** – ok. 1000 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna (B. Rudziona); **25.07** – ok. 1500 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudziona); **4.08** – ok. 1050 os., **16.08** – ok. 1000 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **6.08** – ok. 1000 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (B. Rudziona); **14.08** – ok. 1000 os., **4.10** – ok. 3000 os., Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **15.08** – ok. 1500 os., Środa Wielkopolska (S. Niziński); **17.08** – ok. 1000 os., Naclaw, pow. kościański (G. Lorek); **21.08** – ok. 3500 os., Piersko, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **23.08** – ok. 1100 os., **10.09** – ok. 1800 os., Zb. Pakoski: Góra, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **23.08** – ok. 1000 os., Kluczewo, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **9.09** – ok. 1000 os., Markowice, pow. mogileński (R. Kurowski); **20.09** – ok. 2200 os., Markowice (S. Kaczorowski); **22 i 30.09** – ok. 1000 os., **8.10** – ok. 3000 os., **5.11** – ok. 4000 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudziona); **8 i 14.10** – ok. 1000 os., stawy Smogulec (B. Rudziona); **14 i 30.10** – ok. 1200 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **15.10** – ok. 3000 os., **22.10** – ok. 3700 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudziona); **18.10** – ok. 2200 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **22.10** – ok. 1500 os., Pierzchno, pow. średzki (K. Marczewski); **23–25.10** – ok. 3800 os., Szoldry, pow. śremski (M. Janowski, B. Nowak); **31.10** – ok. 1600 os., Gryżyna, pow. kościański (B. Nowak, G. Lorek); **5.11** – ok. 1700 os., Mościska, pow. pilski (W. Plata); **6.11** – ok. 1000 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (S. Karpicki); **6.11** – ok. 1500 os., Stawy Kiszewskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski).

Kulik mniejszy *Numenius phaeopus* (W)

4 i 8.04 – 2 os., Rosko, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **4.04** – 5 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (W. Plata); **8.04** – 2 os., Żrekie, pow. koniński (S. Mielczarek); **8.04** – 2 os., Święte, pow. koniński (S. Mielczarek); **30.04** – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **30.04** – 2 os., Gębice, pow. czarnkowsko–trzcianecki (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **19.07** – 1 os., zb. Woniaść: stawy Zgliniec, pow. kościański (M. Przymencki); **24.07** – 1 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **2.08** – 1 os., Giebnia, pow. inowrocławski (B. Rudziona); **20.08** – 1 os., Naclaw, pow. kościański (G. Lorek); **26.08** – 7 os., Policko Góry, pow. słupecki (S. Mielczarek); **1.09** – 1 os., zb. Jutrosin, pow. rawicki (A. Kuźnia).

Kulik wielki *Numenius arquata* (XII–II, cn. 20)

XII–II: 28.12 – 16 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (M. Lewandowski). **Stada: 2.09** – 23 os., Wielki Łęg Obrzański, pow. wolsztyński (P. Izworski, E. Izworska); **11.09** – 23 os., **29.10** – 27 os.,

stawy Antoniny (W. Plata); **11.09** – 29 os., Grąblin, pow. koniński (S. Mielczarek); **25.09** – 33 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **9.10** – 40 os., Kramsk-Pole, pow. koniński (S. Mielczarek); **20.11** – 20 os., stawy Antoniny (M. Lewandowski).

Szlamnik *Limosa lapponica* (W)

17.09 – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzinek).

Rycyk *Limosa limosa* (X–III, cn. 5)

X–III: 25.03 – 1 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **29.03** – 6 os., Olchowo, pow. słupecki (M. Przysański, A. Ożarowska–Nowicka); **30.03** – 3 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík); **8.10** – 3 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzinek); **15.10** – 3 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzinek). **Stada: 10.04** – 6 os., stawy Ślesin (R. Kurowski, M. Blank, T. Blank); **2.06** – 16 os., Ochle, pow. kolski (P. Wylegała); **4.06** – 6 os., stawy Ślesin (A. Dylík); **2.08** – 5 os., **4.08** – 7 os., **6.08** – 7 os., **7.08** – 5 os., **9.08** – 5 os., **10.08** – 6 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **6.08** – 7 os., Naclaw (G. Dąbrowski); **15.08** – 6 os., Ositko, pow. nakielski (R. Kurowski); **1.09** – 5 os., Byszewice, pow. pilski (W. Plata).

Kamusznik *Arenaria interpres* (W)

14 i 15.05 – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **16 i 17.08** – 1 juv., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (B. Krąkowski, M. Białek, B. Rudzinek); **20 i 21.08** – 1 os., Pierzchno, pow. średzki (P. Szymański); **20.08** – 2 os., Ositko, pow. nakielski (R. Kurowski); **20.08** – 1 os., **21.08** – 3 os., Ludwikowo, pow. nakielski (B. Rudzinek); **23.08** – 1 os., Pierzchno (S. Niziński, W. Kroker); **27 i 31.08** – 1 juv., Ositko (R. Kurowski i inni); **5.09** – 2 os., **11.09** – 2 juv., Byszewice, pow. pilski (W. Plata); **9.09** – 1 os., Zb. Pakoski: Głogówiec, pow. inowrocławski (B. Rudzinek); **9.09** – 1 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík); **11.09** – 1 os., **14.09** – 2 os., **17.09** – 2 os., **20.09** – 1 os., Szczodrzykowo, pow. poznański (S. Karpicki); **11.09** – 1 juv., Żukowo (D. Kujawa); **29 i 30.09** – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzinek).

Biegus rdzawy *Calidris canutus* (W)

2–7.08 – 1 ad., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak i inni); **30.08** – 1 os., **1.09** – 2 os., **5.09** – 3 os., Byszewice, pow. pilski (W. Plata); **1.09** – 1 os., **4.09** – 2 os., **9.09** – 1 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (B. Rudzinek); **11.09** – 4 os., Krostkowo, pow. pilski (W. Plata); **17.09** – 2 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzinek).

Batalion *Calidris pugnax* (L, XII–II, cn. 100)

Stada: 16.04 – ok. 100 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzinek); **23.04** – ok. 100 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzinek); **23.04** – ok. 320 os., Pierzchno, pow. średzki (S. Karpicki, M. Kaleta); **24.04** – ok. 250 os., Pierzchno (W. Kroker); **28.04** – ok. 350 os., Pierzchno (M. Ilków, T. Kaczmarek); **30.04** – 140 os., Stawy Kiszewskie: Brudzewko, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **19.08** – ok. 200 os., **20.08** – ok. 140 os., Naclaw, pow. kościański (S. Niziński, P. Szymański); **20.08** – ok. 120 os., **21.08** – ok. 150 os., Pierzchno (P. Szymański); **20.08** – ok. 100 os., Ludwikowo, pow. nakielski (B. Rudzinek); **23.08** – ok. 100 os., Pierzchno (S. Niziński); **23.08** – ok. 130 os., Naclaw (B. Nowak); **24.08** – 117 os., Naclaw (G. Lorek); **29.08** – 150 os., Krostkowo, pow. pilski (K. Drab); **11.09** – 191 os., Krostkowo (P. Wylegała); **17.09** – ok. 180 os., Chodzież (W. Plata).

Biegus krzywodzioby *Calidris ferruginea* (X–VI, cn. 5)

X–VI: 30.04 – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzinek); **8.10** – 6 os., Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (R. Kaczmarek). **Stada: 20.08** – 7 os., Ositko, pow. nakielski (R. Kurowski); **20.08** – 5 os., **21.08** – 15 os., Ludwikowo, pow. nakielski (B. Rudzinek); **23.08** – 6 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **23.08** – 12 os., **30.08** – 5 os., Zb. Pakoski: Kunowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **1.09** – 5 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (B. Rudzinek).

Biegus malutki *Calidris minuta* (XI–IV, VI, cn. 10)

Stada: 19.08 – cn. 10 os., Naclaw, pow. kościański (S. Niziński, P. Szymański); **20 i 21.08** – 11 os., Pierzchno, pow. średzki (P. Szymański); **20.08** – 21 os., Ositko, pow. nakielski (R. Kurowski); **20.08** – 16 os., **21.08** – 29 os., Ludwikowo, pow. nakielski (B. Rudzinek); **23.08** – 11 os., Zb. Pakoski: Kunowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski).

Biegus mały *Calidris temminckii* (X–IV, VI, cn. 5)

Stada: 19.05 – 5 os., Żukowo, pow. obornicki (M. Ilków, A. Ilków); **22.05** – 5 os., Policko Góry, pow. słupecki (M. Przysański); **25.07** – 5 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzinek); **24.08** – 6 os., Naclaw, pow. kościański (G. Lorek).

Piaskowiec *Calidris alba* (W)

5.09 – 1 juv., Byszewice, pow. pільski (W. Plata); **26.09** – 1 juv., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (B. Nowak, J. Ratajczak); **8.10** – 2 os., stawy Ostrówek, pow. pільski (B. Rudzinek).

Biegus zmienny *Calidris alpina* (XII–III, cn. 50)

XII–III: 29.03 – 1 os., Pierzchno, pow. średzki (S. Niziński); **30.03** – 1 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík). **Stada: 11.09** – ok. 85 os., Krostkowo, pow. pільski (W. Plata); **17.09** – ok. 70 os., **30.09** – ok. 80 os., stawy Ostrówek, pow. pільski (B. Rudzinek); **15.10** – ok. 110 os., **22.10** – ok. 120 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzinek).

Biegus płaskodzioby *Calidris falcinellus* (W)

20.08 – 2 os., Ositko, pow. nakielski (R. Kurowski); **20.08** – 2 os., **21.08** – 3 os., Ludwikowo, pow. nakielski (B. Rudzinek).

Biegus arktyczny *Calidris melanotos* (W)

16 i **17.08** – 1 ad., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak, W. Michalak, G. Lorek).
Dziesiąte stwierdzenie w Wielkopolsce (Żurawlew & Nowak 2017b).

Słonka *Scolopax rusticola* (X–II, cn. 5)

X–II: 7.01 – 1 os., Lubowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **23.01** – 1 os., zb. Ptusza, pow. złotowski (P. Wylegała); **17.10** – 1 os., wzgórze św. Wojciecha, Poznań (S. Niziński); **22.10** – 1 os., leśn. Lutyniec, pow. szamotulski (D. Kujawa); **30.10** – 1 os., Poznań–Naramowice (P. Szymański); **1.11** – 1 os., zb. Jeżewo, pow. gostyński (B. Kostka); **7.11** – 1 os., Górki Noteckie, pow. strzelecko-drezdenecki (M. Koitka); **9.11** i **16.11** – 1 os., leśn. Olszyna, pow. wągrowiecki (A. Lange); **12.11** – 1 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak, M. Janowski); **26.11** – 1 os., Siekówko, pow. wolsztyński (P. Sieracki).

Dubelt *Gallinago media* (W)

11.04 – 2 os., Gąsiorów, pow. kolski (P. Wylegała); **7.05** – 2 os., Pruszewiec, pow. poznański (W. Kroker); **25, 30** i **31.07** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Kszyk *Gallinago gallinago* (XII–II, cn. 50)

XII–II: 18.01 – 2 os., Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **26.02** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (A. Stachnik); **28.02** – 1 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzinek); **13.12** – 1 os., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała). **Stada: 24.07** – ok. 120 os., **28.07** – ok. 100 os., **9.08** – ok. 220 os., **10.08** – ok. 140 os., **23.08** – ok. 260 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **7.08** – 69 os., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **13.08** – 64 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **14.08** – ok. 120 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **20.08** – cn. 220 os., **21.08** – ok. 100 os., **23.08** – ok. 100–130 os., **24.08** – ok. 400 os., **25.08** – 104 os., Naclaw (G. Lorek, P. Szymański, W. Okupniczak); **20.08** – ok. 100 os., Lipia Góra, pow. chodzieski (B. Rudzinek); **21.08** – cn. 140 os., Pierzchno, pow. średzki (P. Szymański); **23.08** – ok. 100–130 os., Pierzchno (W. Kroker, S. Niziński); **29.09** – ok. 100 os., **30.09** – ok. 200 os., **8.10** – ok. 100 os., **5.11** – ok. 150 os., stawy Ostrówek, pow. pільski (B. Rudzinek); **15.10** – 130 os., **22.10** – 100 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzinek); **29.10** – ok. 830 os., stawy Antoniny (W. Plata); **5.11** – ok. 150 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzinek).

Bekasik *Lymnocyptes minimus* (W)

22.03 – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **25–31.03** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **3.04** – 3 os., Bagna Średzkie, pow. średzki (M. Ilków i inni); **11.04** – 1 os., Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **13.04** – 1 os., **21.04** – 1 os., Brodna, pow. pільski (W. Plata); **13.04** – 2 os., Pierzchno, pow. średzki (M. Ilków, T. Kaczmarek); **20.04** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (M. Ilków, T. Kaczmarek); **28.04** – 2 os., **2.05** – 2 os., Szlachcin Huby, pow. średzki (M. Ilków, A. Ilków, T. Kaczmarek); **5.05** – 1 os., Żukowo (P. Szymański); **7.05** – 1 os., stawy Grzybno, pow. śremski (M. Janowski i inni); **8.05** – 1 os., Samostrzel, pow. nakielski (B. Rudzinek); **13** i **15.08** – 1 os., Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **27.08** – 1 os., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **2.09** – 1 os., Miejska Górka, pow. rawicki (A. Kuźnia); **25.09** – 2 os., **1–8.10** – 1 os., Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **27.09** – 1 os., Zgliniec, pow. kościański (G. Lorek); **17–22.10** – 1 os., Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **1.11** – 1 os., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (P. Szymański); **12.11** – 1 os., Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **22.11** – 1 os., Zgliniec (J. Stępniewski).

Brodziec piskliwy *Actitis hypoleucos* (X³–III, cn. 20)

X³–III: 22.10 – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (K. Drab, B. Rudzinek).

Samotnik *Tringa ochropus* (XII–II, cn. 10)

XII–II: 4–19.01 – 1 os., Poznań–Naramowice (S. Niziński i inni); **21.12** – 1 os., Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab). **Stada: 14.06** – 10 os., Borówko, pow. poznański (M. Białek); **25.07** – ok. 15 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak).

Brodziec śniady *Tringa erythropus* (XI–III, cn. 20)

XI–III: 5.11 – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek). **Stada: 30.08 i 5.09** – ok. 20 os., Byszewice, pow. pilski (W. Plata); **11.09** – 22 os., Krostkowo, pow. pilski (W. Plata); **20.09** – ok. 20 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionaek); **14.10** – 56 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski).

Krwawodziób *Tringa totanus* (XI–II, cn. 20)

XI–II: 28.12 – 1 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (M. Lewandowski). **Stada: 26.05** – 20 os., Policko Góry, pow. słupecki (M. Przysański).

Kwokacz *Tringa nebularia* (XI–IV¹, cn. 30)

XI–IV¹: 3.04 – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski, M. Gutowski); **6.04** – 3 os., **10.04** – 7 os., stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík); **6.04** – 1 os., Strumyk, pow. koniński (W. Lewandowski); **7.04** – 1 os., stawy Smogulec (S. Niziński, S. Karpicki); **9.04** – 4 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (M. Lewandowski); **10.04** – 3 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **10.04** – 2 os., stawy Smogulec (G. Dąbrowski). **Stada: 7.07** – 33 os., **12.09** – ok. 30 os., stawy Smogulec (B. Rudzionaek); **21.08** – ok. 30 os., Naclaw, pow. kościański (G. Lorek).

Łęczak *Tringa glareola* (L, X–IV¹, cn. 100)

X–IV¹: 3.04 – 1 os., Pierzchno, pow. średzki (S. Karpicki); **14.10** – 1 os., Pierzchno (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski). **Stada: 6.05** – ok. 130 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **7.05** – ok. 120 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski); **4.07** – ok. 100 os., **13.07** – ok. 100 os., stawy Smogulec (B. Rudzionaek); **4.07** – ok. 160 os., **7.07** – ok. 130 os., **20.08** – ok. 100 os., **21.08** – ok. 100 os., Ludwikowo, pow. nakielski (B. Rudzionaek); **7.07** – 134 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **8.07** – ok. 120 os., Łagiwieniki, pow. kościański (B. Nowak); **10.07** – ok. 110 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna (B. Rudzionaek); **25.07** – ok. 100 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek); **27.07** – ok. 100–120 os., Heliodorowo, pow. chodzieski (P. Wylegała); **4.08** – ok. 100 os., **10.08** – ok. 150 os., Ostrówiec, pow. nakielski (B. Rudzionaek); **6.08** – 114 os., Naclaw, pow. kościański (G. Dąbrowski); **7.08** – ok. 120 os., Naclaw (B. Nowak); **14.08** – cn. 150 os., Pierzchno (P. Szymański); **15.08** – ok. 500 os., Ositko, pow. nakielski (R. Kurowski); **20.08** – cn. 180 os., Krostkowo, pow. pilski (P. Wylegała).

Brodziec pławny *Tringa stagnatilis* (W)

15.05 – 1 ad., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (M. Blank); **27–30.07** – 1 juv., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **7.08** – 1 juv., Naclaw (W. Michalak).

Płatkonóg sztydłodzioby *Phalaropus lobatus* (W)

21.08 – 1 juv., Pierzchno, pow. średzki (P. Szymański); **27.08** – 1 juv., Ositko, pow. nakielski (R. Kurowski i inni).

Żwirowiec stepowy *Glareola nordmanni* (W)

9 i 10.10 – 1 imm., Ślesin, pow. nakielski (D. Kilon i inni), następnie ten sam **24–30.10**, Smogulec, pow. wągrowiecki (A. Konopka i inni).

Czwarte stwierdzenie w Wielkopolsce (Żurawlew & Nowak 2017b).

Wydrzyk tępoustny *Stercorarius pomarinus* (W)

19.10 – 1 ad., Objezierze, pow. obornicki (B. Klabisz, J. Wyrwał).

Piąte stwierdzenie na terenie Wielkopolski (Żurawlew & Nowak 2017a).

Śmieszka *Chroicocephalus ridibundus* (cn. 3000)

9.01 – ok. 4500 os., **16.01** – ok. 3600 os., Jez. Maltańskie, Poznań (B. Nowak, S. Karpicki); **15.02** – ok. 7000–7500 os., **14.04** – ok. 3000 os., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **31.03** – ok. 4000 os., Jez. Maltańskie (A. Lorecki); **29–30.09 i 8.10** – ok. 3000 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek); **9.11** – ok. 3200 os., **9.12** – ok. 5000 os., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **15.11** – ok. 3200 os., **21.11** – ok. 3200 os., **5.12** – ok. 3400 os., Jez. Maltańskie (B. Nowak); **26.11** – ok. 4200 os., Jez. Maltańskie (B. Nowak, A. Lorecki); **7.12** – ok. 3800 os., Jez. Maltańskie (B. Nowak, S. Karpicki).

Mewa mała *Hydrocoloeus minutus* (L, X–III, cn. 50)

X–III: 8.10 – 1 juv./imm., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek); **3.11** – 1 imm., Jez. Kierskie,

pow. poznański (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **10.11** – 1 imm., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **17.12** – 1 imm., Jez. Powidzkie, pow. słupecki (M. Przysański).

Mewa czarnogłowa *Ichthaetus melanocephalus* (W)

Łęgi: **7–26.05** – 1 para z gniazdem, żwirownia Borówko, pow. poznański (I. Odrzykoski i inni).
Pozostałe: **16.01** – 1 imm., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (W. Plata); **9.04** – 2 ad., **23.04** – 3 ad. i 1 subad., **12.06** – 2 ad., Gruszczyn, pow. poznański (A. Loręcki); **12.04** – 2 ad., **21.04** – 1 ad., Gruszczyn (S. Karpicki); **16.04** – 1 ad. i 1 subad., **24.04** – 1 ad. i 1 subad., **7.06** – 1 subad., Jez. Maltańskie, Poznań (A. Loręcki); **22.04** – 1 ad., Patrzyków, pow. koniński (S. Mielczarek); **24–27.04** – 1 subad., Szachty, Poznań (A. Loręcki, B. Nowak); **20.05** – 1 ad., Kapalica, pow. poznański (M. Białek); **11.06** – 1 ad., Szkaradowo, pow. rawicki (A. Kuźnia); **30.07, 2 i 13.08** – 1 juv., Giebnia, pow. inowrocławski (B. Rudzionek); **1.08** – 2 juv., Byszewice, pow. pilski (W. Plata); **6.08** – 1 imm., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **2.08** – 2 juv., **6.08** – 6 juv., **7.08** – 5 juv., **10.08** – 4 juv., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **6.08** – 4 juv., Naclaw (G. Dąbrowski); **6 i 9.08** – 1 juv., stawy Ślesin, pow. nakielski (B. Rudzionek); **12.08** – 1 juv., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **13.08** – 2 juv., Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (M. Radziszewski); **13, 16 i 31.08** – 1 juv., Jez. Maltańskie (A. Loręcki); **13.08** – 2 juv., żwirownia Wymysłowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski, A. Loręcki, M. Białek); **13.08** – 1 juv., Zb. Pakoski: Głogówiec, pow. inowrocławski (M. Radziszewski); **14.08** – 1 juv., Szczodrzykowo, pow. poznański (P. Szymański); **15.08** – 1 juv., Małocin, pow. nakielski (R. Kurowski); **17.08** – 1 juv., Zb. Pakoski: Głogówiec (B. Rudzionek); **31.08** – 1 juv./imm., Żukowo, pow. obornicki (P. Szymański); **2.09** – 1 juv., zb. Jutrosin, pow. rawicki (A. Kuźnia); **3.09** – 1 juv., Głębokie, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski).

Orlica *Larus ichthaetus* (W)

8–18.08 i 14.10 – 1 ad., Jez. Pakoskie, pow. inowrocławski (B. Rudzionek i inni); **5.09** – 1 juv., zb. Jutrosin, pow. rawicki (A. Kuźnia).

To 18. i 19. stwierdzenie w Wielkopolsce (Żurawlew & Nowak 2017a).

Mewa siwa *Larus canus* (L, cn. 200)

26.02 – ok. 210 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **4.11** – 248 os., **12.11** – ok. 270 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **20.11** – ok. 210 os., **21.11** – ok. 250 os., Jez. Wielkie (G. Dąbrowski, D. Kujawa); **3.12** – ok. 250 os., Międzychód (D. Kujawa); **17.12** – ok. 250 os., **28.12** – ok. 250 os., **31.12** – ok. 200 os., Zb. Pakoski: Janikowo, pow. inowrocławski (B. Rudzionek).

Mewa żółtonoga *Larus fuscus graellsii/intermedius/heuglini* (W)

5.01 – 1 subad., Rabowice, pow. poznański (S. Karpicki); **4–6.10** – 1 ad., Jez. Maltańskie, Poznań (A. Loręcki, S. Karpicki); **9 i 18.11** – 1 ad., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **19.11** – 1 subad., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek); **20.11** – 1 ad., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (G. Dąbrowski); **21 i 22.11** – 1 ad., Jez. Maltańskie (B. Nowak, S. Karpicki); **19, 22 i 30.12** – 1 ad., żwirownia Wymysłowo, pow. gnieźnieński (S. Karpicki, B. Nowak).

Mewa żółtonoga *Larus fuscus* (cn. 5)

30.03 – 5 ad., **31.03** – 7 ad., Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (R. Kaczmarek); **10.04** – 5 ad., Konary, pow. wągrowiecki (W. Plata).

Mewa srebrzysta *Larus argentatus* (L, cn. 1000)

3.12 – ok. 1500 os., Gniezno (S. Karpicki); **16.12** – ok. 1620 os., żwirownia Wymysłowo, pow. gnieźnieński (S. Karpicki); **19.12** – ok. 1400 os., żwirownia Wymysłowo (B. Nowak).

Mewy z kompleksu *Larus argentatus* (L, cn. 1000)

10.01 – ok. 1050 os., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **19.01** – ok. 4000 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **14.11** – ok. 1080 os., żwirownia Wymysłowo, pow. gnieźnieński (G. Dąbrowski); **20.11** – ok. 2030 os., **30.12** – ok. 3300 os., żwirownia Wymysłowo (S. Karpicki); **28.11** – ok. 1000 os., żwirownia Wymysłowo (S. Odrzykoski); **3 i 17.12** – ok. 1000 os., **28.12** – ok. 2000 os., Giebnia, pow. inowrocławski (B. Rudzionek); **13.12** – ok. 1600 os., **29.12** – ok. 3000 os., żwirownia Wymysłowo (S. Kaczorowski); **22.12** – ok. 2500 os., żwirownia Wymysłowo (B. Nowak, S. Karpicki).

Mewa biała *Larus hyperboreus* (W)

17.12 – 1 juv./imm., Jez. Pakoskie, pow. inowrocławski (B. Rudzionek).
Czwarte stwierdzenie w regionie (Żurawlew & Radziszewski 2012).

Mewa siodłata *Larus marinus* (W)

2.01 – 1 ad., Jez. Pątnowskie, Konin (S. Mielczarek); **5.01** – 1 ad., **19.01** – 2 ad., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **8.01** – 1 imm., **9.01** – 1 ad., Ostrów Tumski, Poznań (S. Karpicki); **10.01** – 1 imm., rzeka Warta: przystań wioślarska, Poznań (S. Karpicki); **11, 12 i 15.01** – 1 imm., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **16.01** – 1 ad., Inowrocław (M. Radziszewski, B. Rudzionek); **16.01** – 1 imm., Giebnia, pow. inowrocławski (M. Radziszewski, B. Rudzionek); **17.01** – 1 imm., Ostrów Tumski (B. Nowak); **17.01** – 1 ad., **24.01** – 1 ad., zb. wstępnego schładzania Elektrowni Konin (S. Mielczarek); **22.03** – 1 ad., Żukowo, pow. obornicki (S. Karpicki); **30.03** – 1 ad., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (S. Niziński); **11.08** – 1 ad., Jez. Maltańskie (A. Lorecki); **31.10** – 1 juv., stawy Objezierze, pow. obornicki (J. Wyrwał, G. Dąbrowski); **12.11** – 1 ad., **17.12** – 1 ad., Giebnia (B. Rudzionek); **12.11** – 1 ad., **3.12** – 2 ad., **17.12** – 2 ad., **28.12** – 5 ad. i 1 imm., **31.12** – 1 ad., Zb. Pakoski: Janikowo, pow. inowrocławski (B. Rudzionek); **13.11** – 1 imm., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **10.12** – 1 ad., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **16.12** – 1 imm., **19.12** – 1 imm., **22.12** – 1 ad. i 1 imm., **30.12** – 1 ad. i 1 imm., żwirownia Wymysłowo, pow. gnieźnieński (S. Karpicki, B. Nowak).

Rybitwa wielkodzioba *Hydroprogne caspia* (W)

16.04 – 2 ad., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek); **21.04** – 1 ad., stawy Ostrówek (R. Kurowski, W. Bagiński); **28.08** – 1 ad., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (M. Drapikowski).

Rybitwa rzeczna *Sterna hirundo* (X–IV¹, cn. 30)

X–IV¹: **31.03** – 1 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (B. Klabisz); **6.04** – 1 os., Jez. Maltańskie, Poznań (A. Lorecki). **Stada**: **17.04** – ok. 45 os., **22.04** – 81 os., **27.04** – 232 os., **4.05** – 72 os., Jez. Maltańskie (A. Lorecki, S. Karpicki); **12.07** – ok. 70 os., **9.08** – ok. 45 os., Jez. Maltańskie (B. Nowak); **18.07** – ok. 34 os., **4.08** – 49 os., **8.08** – 38 os., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **26.07** – ok. 120–150 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **4.08** – 30 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek).

Rybitwa białowąsa *Chlidonias hybrida* (L, IX–IV², cn. 10)

Łęgi: **24.06** – 20 os. i 20 os. (gniazdowanie prawdopodobne), stawy Moźdzanów, pow. ostrowski (R. Kaczmarek). **IX–IV²**: **29 i 30.09** – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek).

Rybitwa czarna *Chlidonias niger* (X–IV¹, cn. 50)

X–IV¹: **8.04** – 1 os., stawy Antoniny, pow. wągrowiecki (Ł. Matyjasiak, M. Piasecki). **Stada**: **7.05** – ok. 100 os., zb. Wonieść: Jez. Wonieskie, pow. kościański (B. Nowak i inni); **25.07** – ok. 180 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek).

Rybitwa białoskrzydła *Chlidonias leucopterus* (L, IX–IV², cn. 50)

Stada: **7.05** – ok. 50 os., zb. Wonieść: Jez. Wonieskie, pow. kościański (B. Nowak i inni).

Nur rdzawoszyi *Gavia stellata* (W)

24.04 – 1 ad., zb. Wonieść: Jez. Wonieskie, pow. kościański (Sz. Kaczmarek); **30 i 31.10** – 1 juv., zb. Wonieść: Jez. Wonieskie (W. Michalak, B. Nowak); **4–9.11** – 1 os., zb. Wonieść: Jez. Jezierzycie, pow. kościański (Z. Mikołajczak, K. Paradowska, H. Schwarz); **6.11** – 1 os., Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (R. Kaczmarek).

Nur czarnoszyi *Gavia arctica* (W)

20–27.10 – 1 juv., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (W. Michalak i inni); **25.10** – 1 os., Jez. Kaliszańskie, pow. wągrowiecki (D. Leligdowicz); **28.10** – 1 ad. i 1 juv., zb. Szałe, pow. kaliski (Z. Jędrysiak); **30.10** – 2 os., Jez. Rgielskie, pow. wągrowiecki (D. Leligdowicz); **31.10** – 1 os., Jez. Wielkie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **1.11** – 1 ad., zb. Jeżewo, pow. gostyński (B. Kostka); **9.11** – 1 ad., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **9 i 10.11** – 1 juv., zb. Wonieść: Jez. Wonieskie, pow. kościański (Z. Mikołajczak, B. Nowak); **16.11** – 3 os., Jez. Wiczanowskie, pow. mogileński (S. Kaczorowski); **18.11** – 3 os., zb. Wonieść: Jez. Wonieskie (Z. Mikołajczak); **19.11** – 1 ad., Jez. Swarzędzkie, pow. poznański (S. Odrzykoski); **4 i 7.12** – 1 os., Jez. Kierskie, pow. poznański (W. Kroker, G. Dąbrowski); **17.12** – 1 os., Jez. Dominickie (W. Okupinczak).

Bocian czarny *Ciconia nigra* (X–III², cn. 10)

X–III²: **18.03** – 1 os., Kotusz, pow. kościański (B. Pawlisiak).

Bocian biały *Ciconia ciconia* (X–III¹, cn. 100)

Stada: **24.07** – ok. 240 os., **2.08** – ok. 130 os., **9.08** – ok. 100 os., **10.08** – ok. 130 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **25.07** – ok. 120 os., Nielęgowo, pow. kościański (B. Nowak).

Bąk *Botaurus stellaris* (XII–II)

19.01 – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (N. Dudziak); **24.01** – 2 os., Jez. Pątnowskie, Konin (R. Adamski); **31.01** – 1 os., Jez. Kierskie, pow. poznański (P. Szymański); **19.02** – 2 os., **21.02** – 1 os., Jez. Berzyńskie, pow. wolsztyński (T. Milczyński); **18.12** – 1 os., stawy Grzybno, pow. śremski (S. Karpicki); **21.12** – 1 os., Arentowo, pow. pilski (J. Glapan).

Bączek *Ixobrychus minutus* (IX–IV)

12.09 – 1♂, Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **25.09** – 1♀/juv., stawy Grzybno, pow. śremski (M. Janowski).

Słepowron *Nycticorax nycticorax* (W)

22.09 – 1 os. (głos), Swarzędz, pow. poznański (S. Kaczorowski).

Czapla siwa *Ardea cinerea* (cn. 100)

17.01 – 124 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (L. Stankiewicz); **29.01** – ok. 150 os., **4.02** – ok. 150 os., **11.02** – ok. 180 os., **25.02** – ok. 180 os., **3.03** – ok. 180 os., **18.03** – ok. 150 os., **24.03** – ok. 100 os., **30.04** – ok. 100 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionic); **14.02** – ok. 120 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **27.07** – ok. 130 os., Heliodorowo, pow. chodzieski (P. Wylegała); **4.08** – ok. 120 os., **17.09** – ok. 150 os., **22.09** – ok. 150 os., **29.09** – ok. 300 os., **30.09** – ok. 200 os., **8.10** – ok. 450 os., **5.11** – ok. 200 os., **19.11** – ok. 200 os., **26.11** – ok. 300 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionic); **15** i **22.10** – ok. 370 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionic); **23.10** – 143 os., **27.10** – 184 os., **5.11** – 186 os., **11.11** – 112 os., **13.11** – 167 os., **4.12** – 102 os., stawy Gosławice (S. Mielczarek).

Czapla biała *Ardea alba* (cn. 100)

27.07 – ok. 350–400 os., Heliodorowo, pow. chodzieski (P. Wylegała); **4.08** – ok. 200 os., **20.08** – ok. 400 os., Krostkowo, pow. pilski (B. Rudzionic); **14.08** – cn. 140 os., **21.08** – 144 os., Pierzchno, pow. średzki (P. Szymański, A. Włodarczak); **29.08** – 170 os., Krostkowo (K. Drab); **29.09** – ok. 200 os., **30.09** – ok. 200 os., **8.10** – ok. 300 os., **5.11** – ok. 150 os., **19.11** – ok. 100 os., **26.11** – ok. 150 os., stawy Ostrówek (B. Rudzionic); **14.10** – 101 os., stawy Łukowo, pow. wągrowiecki (A. Lange); **15.10** – ok. 200 os., **22.10** – ok. 470 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionic); **17.10** – 114 os., zb. Pakosław, pow. rawicki (A. Łakomy).

Czapla nadobna *Egretta garzetta* (W)

10.06 i **17.07** – 1 ad., Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (R. Kaczmarek, Ż. Surdyk); **29.07** – 1 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (P. Kaczorowski); **14** i **21.08** – 1 os., Pierzchno, pow. średzki (P. Szymański, A. Włodarczak); **27.08** – 1 os., Ositko, pow. nakielski (R. Kurowski i inni). Wcześniej na terenie regionu zanotowana była 13 razy (Żurawlew & Nowak 2017b).

Kormoran *Phalacrocorax carbo* (L, cn. 300)

Łęgi: **30.04** – 16 gniazd, Jez. Białe, pow. czarnkowsko-trzcianecki (D. Kujawa); **22.10** – 6–7 zapewne tegorocznych gniazd, Jez. Kruchowskie, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski). **Stada:** **2.01** – ok. 800 os., Jez. Góreckie, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **5.01** – ok. 880 os., **17.01** – ok. 735 os., **7.02** – ok. 685 os., **20.02** – 458 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek); **4.08** – ok. 300 os., śluza Gromadno, pow. nakielski (B. Rudzionic); **14.09** – ok. 450 os., **14.10** – ok. 550 os., **31.10** – ok. 450 os., **21.11** – ok. 310 os., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **22.09** – ok. 300 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionic); **25.09** – ok. 400 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (A. Stachnik, D. Kujawa); **13.10** – ok. 400 os., Jez. Góreckie (K. Karaśkiewicz); **22.10** – ok. 300 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzionic); **5.11** – ok. 325 os., **4.12** – 322 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek); **12.11** – ok. 400 os., Jez. Dymaczewskie, pow. poznański (B. Nowak, M. Janowski); **20.11** – ok. 330 os., **26.11** – ok. 500 os., **10.12** – ok. 600 os., **17.12** – ok. 700 os., **24.12** – ok. 755 os., Jez. Gosławskie (S. Mielczarek); **20.11** – ok. 570 os., Jez. Chrzypskie (G. Dąbrowski); **28.12** – ok. 300 os., Zb. Pakoski: Janikowo, pow. inowrocławski (B. Rudzionic).

Kormoran mały *Phalacrocorax pygmeus* (W)

10.11–10.12 – 1 os., Jez. Gosławskie, Konin (S. Mielczarek).

Drugie stwierdzenie w regionie, wcześniej odnotowany w roku 2009 na stawach w Smogulcu (Żurawlew & Radziszewski 2012).

Pelikan kędzierzawy *Pelecanus crispus* (W)

6.04 – 1 ad., Stawy Przygodzickie, pow. ostrowski (R. Kaczmarek, T. Wojciechowski), następnie ten sam **8.04**, Objezierze i Żukowo, pow. obornicki (B. Klabisz, J. Wyrwał).

Drugie stwierdzenie w regionie, bowiem obserwacja z roku 2010 z pow. wschowskiego, po zmianie granic znalazła się poza obecnymi granicami ornitologicznymi regionu (Żurawlew & Radziszewski 2013).

Gadożer *Circaetus gallicus* (W)

14.06 – 1 os., Drezdenko, pow. strzelecko-drezdenecki (M. Barcz).

Trzecia obserwacja dokonana w regionie po roku 1996 (Bednorz et al. 2000, Komisja Faunistyczna 2000, 2007).

Orlik krzykliwy *Clanga pomarina* (W)

Łęgi: 6.05, 8.07, 9 i 17.08 – 2 pary z gniazdami, pow. pilski (M. Lewandowski). **Pozostałe: 2.04** – 1 os., Rosocha, pow. koniński (D. Gaschet); **4.04** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **8.04** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **9.04** – 1 os., Nietuszkowo, pow. chodzieski (W. Plata); **19.04** – 1 imm., Pierzchnica, pow. średzki (S. Niziński); **5.05** – 1 os., Zielonczyn, pow. bydgoski (D. Ostrowski); **10, 30.05 i 15.06** – 1 os., Santok, pow. gorzowski (M. Koitka); **13.05** – 1 os., Bąkowo, pow. pilski (W. Plata); **3.06** – 1 os., Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **7–9.06** – 1 imm., Nielęgowo, pow. kościański (B. Nowak, Sz. Kaczmarek); **15.06** – 1 imm., Terespol, pow. wolsztyński (P. Izworski, E. Izworska); **19.06** – 1 ad., Stare Polichno, pow. gorzowski (M. Koitka); **21.06** – 1 os., Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík); **7.07** – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionic); **16.08** – 1 os., Gulcz (K. Drab); **24.08** – 1 os., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała); **1.09** – 1 os., Gulcz (K. Drab); **3.09** – 1 ad., Milcz, pow. pilski (W. Plata); **7.09** – 1 os., Wolsko Dolne, pow. pilski (W. Plata); **11.09** – 1 os., Marszewo, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **15.09** – 2 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **15.09** – 1 ad., Poznań-Jeżyce (P. Szymański); **15.09** – 1 os., Mielno, pow. poznański (W. Kroker); **15.09** – 1 ad., Santok (M. Koitka); **17.09** – 1 os., Kramsk Pole, pow. koniński (S. Mielczarek); **18.09** – 1 os., Chraplewo, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski).

Orzeł przedni *Aquila chrysaetos* (W)

18.10 – 1 juv./imm., Strzałkowo, pow. słupecki (D. Cierplikowski).

Błotniak stawowy *Circus aeruginosus* (X²-III¹, cn. 10)

X²-III¹: 12.10 – 1 juv., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **15.10** – 1 ♀/juv., stawy Antoniny, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **17.10** – 1 juv., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (B. Nowak); **18.10** – 1 ♀, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **24.10** – 1 ♀/juv., stawy Kunowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski). **Stada: 14.06** – 10 os., Wielki Łęg Obrzański, pow. wolsztyński (P. Izworski, E. Izworska).

Błotniak zbożowy *Circus cyaneus* (L, IV³-VIII, cn. 5)

IV³-VIII: 27.04 – 1 ♀/imm., Lipia Góra, pow. chodzieski (S. Niziński); **28.04** – 1 ♂, Kiszkowo, pow. gnieźnieński (B. Krąkowski); **30.04** – 1 ♂, Murzynowo, pow. międzyrzecki (J. Szeliaga); **1.05** – 1 ♀, Szkaradowo, pow. rawicki (A. Kuźnia); **6.05** – 1 ♂, Chojny, pow. kolski (S. Kaczorowski); **18.05** – 1 ♀/imm., Lipia Góra (S. Niziński, D. Ostrowski); **26.05** – 1 ♂ imm., Szczepidło, pow. koniński (S. Mielczarek); **16.07** – 1 ♀, Lutnia, pow. koniński (S. Mielczarek).

Błotniak stepowy *Circus macrourus* (W)

10.04 – 1 ♂, Antoniny, pow. wągrowiecki (A. Konopka, K. Konopka); **14.04** – 1 ♂, stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **17.04** – 1 ♀ z nadajnikiem satelitarnym, pow. złotowski (odczyt: S. Karpicki); **28.04** – 1 ♂, Kościan (Sz. Kaczmarek); **1.05** – 1 ♂, Przebędowo, pow. poznański (Z. Kosiński, M. Kosińska); **2.05** – 1 ♂, Czempin, pow. kościański (M. Janowski); **10.08** – 1 ♂, Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Kopperska, P. Bednarek, M. Arndt); **7.09** – 1 juv., Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Błotniak łąkowy *Circus pygargus* (IX-IV², cn. 5)

IX-IV²: 17.04 – 1 ♂, Lubowo Drugie, pow. szamotulski (D. Kujawa); **1.10** – 1 juv., Niałek Wielki, pow. wolsztyński (T. Milczyński).

Bielik *Haliaeetus albicilla* (cn. 10)

29.01 – 1 ad. i 14 imm., **4.02** – ok. 20 imm., **16.04** – 1 ad. i 14 imm., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionic); **5.02** – 16 imm., stawy Ostrówek (K. Drab, Z. Kajzer); **19.02** – 10 os., stawy Ostrówek (K. Paradowska); **29.09** – 2 ad. i 9 imm., **30.09** – 2 ad. i 8 imm., **19.11** – 10 imm., **26.11** – ok. 10 imm., stawy Ostrówek (B. Rudzionic); **15.10** – 14 os., **22.10** – 15 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzionic); **29.10** – 12 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (A. Lange); **20.11** – 4 ad. i 8 imm., stawy Antoniny (M. Lewandowski).

Kania ruda *Milvus milvus* (X–II, cn. 5)

X–II: 31.01 – 1 os., Mchy, pow. śremski (B. Kostka); **1.02** – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **5.02** – 1 os., Kłosowice, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **7 i 15.02** – 1 os., Osieczna, pow. leszczyński (N. Dudziak); **10.02** – 1 os., Grabionno, pow. pilski (M. Lewandowski); **17.02** – 1 os., Witobel, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **20.02** – 1 os., Potrzebno, pow. wągrowiecki (A. Loręcki); **22.02** – 1 os., Szoldry, pow. śremski (R. Łucka); **25.02** – 1 os., Krosinek, pow. czarnkowsko–trzcianecki (B. Nowak); **25.02** – 1 os., Krosin, pow. czarnkowsko–trzcianecki (B. Nowak); **25.02** – 1 os., Strzelewo, pow. bydgoski (B. Rudzionek); **26.02** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko–trzcianecki (A. Stachnik); **28.02** – 1 os., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **28.02** – 1 os., Kotowo, pow. śremski (B. Nowak, M. Janowski); **2.10** – 1 os., Zbrudzewo, pow. śremski (P. Miśko); **22.10** – 1 os., Szoldry, pow. śremski (M. Janowski); **12.11** – 1 os., Szkaradowo, pow. rawicki (A. Kuźnia); **13.11** – 1 os., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała); **20.11** – 1 os., Górka Duchowna, pow. leszczyński (W. Michalak). **Stada: 4.06** – 5 os., **14.06** – 8 os., Wielki Łęg Obrzański, pow. wolsztyński (P. Izworski, E. Izworska); **15.06** – 12 os., Terespol, pow. wolsztyński (P. Izworski, E. Izworska); **19.06** – 5 os., Szoldry (M. Wojtkowiak); **20.06** – 6 os., **22.07** – 14 os., **26.08** – 5 os., **17.09** – 7 os., Szoldry (B. Nowak); **23.07** – 6 os., Stare Gorzycko, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **30.07** – 12 os., **13.08** – 15 os., Karolewo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **31.07** – 7 os., Górka, pow. obornicki (P. Szymański); **15.08** – 8 os., Dobrojewo, pow. szamotulski (K. Drab); **23.08** – 15 os., **29.08** – 5 os., Brody, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **2.09** – 6 os., Dobrojewo (D. Kujawa); **2.09** – 17 os., Smetówko, pow. poznański (B. Nowak); **7.09** – 6 os., Rosko (K. Drab); **8.09** – 11 os., **23.09** – 10 os., Marszewo, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **18.09** – 6 os., Posadowek, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **28.09** – 6 os., Michorzewko, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski).

Kania czarna *Milvus migrans* (IX–III)

26.03 – 1 os., Ławica, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **28.03** – 1 os., Uścikowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **30.03** – 1 os., Jez. Bytyńskie, pow. szamotulski (S. Niziński); **31.03** – 1 os., Santok, pow. gorzowski (M. Koitka); **1.09** – 1 os., Gulcz, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **6.09** – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **10.09** – 1 os., Santok (M. Koitka); **11.09** – 1 os., Marszewo, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **13.09** – 1 os., Trzebiczyń, pow. strzelecko–drezdenecki (M. Barcz); **17.09** – 2 os., Sękowo, pow. szamotulski (G. Dąbrowski).

Myszołów włochaty *Buteo lagopus* (V–IX², cn. 10)

V–IX²: 2.05 – 1 os., Plecemin, pow. złotowski (W. Plata); **3.05** – 1 imm., Pierzchno, pow. średzki (P. Szymański); **3.05** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **8.05** – 1 os., Samostrzel, pow. nakielski (B. Rudzionek); **27.08** – 1 juv., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **11.09** – 1 juv., Strzelce, pow. chodzieski (W. Plata); **14.09** – 1 os., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała); **17.09** – 1 ♀, Szkaradowo, pow. rawicki (A. Kuźnia).

Myszołów *Buteo buteo* (cn. 50)

8.11 – ok. 80 os., Żukowo, pow. obornicki (W. Czarnowski, M. Wojtkowiak).

Kurhannik *Buteo rufinus* (W)

2–17.07 – 1 imm., Ślesin, pow. nakielski (P. Światała i inni).

Pójdźka *Athene noctua* (W)

1.06 – 1 os., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **3.06** – 1 os., Pleszew (P. Żurawlew); **23.07** – 1 os., Swarzędz, pow. poznański (Ł. Bańka); **7.09** – 1 os., Czemiń, pow. kościański (B. Nowak).

Włochatka *Aegolius funereus* (W)

6.04 – 1–2 ♂♂, Chodzież (D. Ostrowski, M. Bykowska); **20.04** – 1 ♂, Piła/Kaczory, pow. pilski (W. Plata).

Uszatka błotna *Asio flammeus* (W)

19.01 – 1 os., Kotunia, pow. słupecki (A. Michalczyk); **7.02** – 1 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (P. Szymański); **17.03** – 1 os., Kleczew, pow. koniński (P. Baraniecki); **26.03** – 1 os., stawy Grzybno, pow. śremski (M. Arndt); **15.04** – 1 os., Złotkowo, pow. koniński (P. Baraniecki); **24.04** – 1 os., Strzelce, pow. chodzieski (W. Plata); **18.05** – 1 os., Lipia Góra, pow. chodzieski (S. Niziński, D. Ostrowski); **13.10** – 2 os., **13.11** – 1 os., Strzelce (W. Plata); **18.12** – 1 os., Ciszewo, pow. chodzieski (W. Plata).

Dudek *Upupa epops* (IX–III, cn. 5)

IX–III: 29.03 – 1 os., Białobłoty, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **31.03** – 1 os., Jasionna, pow. szamotulski (A. Stachnik); **10.09** – 1 os., Jeżów, pow. szamotulski (D. Kujawa).

Krętogłów *Jynx torquilla* (IX–IV¹)

3.04 – 1 os., Poznań–Kobylepole (R. Łucka); **7.04** – 1♂, Lubowo Drugie, pow. szamotulski (D. Kujawa); **8.04** – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **9.04** – 1 os., Radojewo, pow. poznański (M. Przystański); **9.04** – 1 os., Dziembówko, pow. pilski (W. Plata).

Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus* (W)

5.02 – 1♀, Czempin, pow. kościański (M. Janowski); **18.02** – 1♂, Godurowo, pow. gostyński (A. Stankowski); **4.03** – 1♂, Jezierzycy, pow. kościański (J. Stępniewski); **6.03** – 1♂, stawy Manieczki, pow. śremski (B. Nowak); **7.03** – 1♂, Trzcieliny, pow. ostrowski (P. Szymański); **18.03** – 1♂, leśn. Będlewo, pow. poznański (B. Nowak); **19.03** – 1♂, Kocięba, pow. ostrowski (P. Szymański); **24.03** – 1♂, 1 i **5.04** – 1 os., **18.05** – 1♂, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **5.05** – 1♂, zb. Wonieść: Jez. Drzczkowskie, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **28.05** – 1 os., Leszno–Zaborowo (Z. Mikołajczak); **8.06** – 1♂, Jez. Górnickie, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **18.06** – 1♀, **2.07** – 1♂ i 1♀, Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **3.07** – 1♂, Gołuchów, pow. pleszewski (W. Kroker); **6.09** i **8.10** – 1♂, Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski); **28.12** – 1♀, Gołuchów (W. Kroker); **30.12** – 1♀, Piła (R. Pinkowski).

Żoła *Merops apiaster* (W)

Łęgi: 19.06 – 2 pary, pow. kaliski (M. Janowski); **12.07** – 7 par, pow. grodziski (R. Hybsz). **Pozostałe: 21.05** – głosy nieokreślonej liczby przelatujących os., Sokolec, pow. chodzieski (D. Ostrowski); **27.08** – 1 os., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak).

Kraska *Coracias garrulus* (W)

7–15.09 – 1 os., Przemęt, pow. wolsztyński (R. Mencil).

Druga obserwacja w regionie po roku 2000, wcześniej stwierdzono 12.09.2005 – 1 os. w Lesznie (Z. Mikołajczak w: Biuletyn Informacyjny Leszczyńskiej Grupy OTOP 2006).

Kobczyk *Falco vespertinus* (W)

13.05 – 1♂, Gulcz, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **14.05** – 1♀, Myśliborskie Holendry, pow. koniński (S. Mielczarek); **20.05** – 1♂, Dąbrowice Stare, pow. kolski (S. Kaczorowski); **21.08** – 1 juv., Podrzewie, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **25.08** – 1 juv., Paproć, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **26.08** – 2 juv., Policko, pow. słupecki (S. Mielczarek); **27.08** – 1 juv., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **27.08** – 2 juv., Ninino, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **28.08** – 1 juv., Piersko, pow. szamotulski (P. Szymański, P. Warchoń); **31.08** – 1 juv., Sierniki, pow. nakielski (D. Ostrowski); **31.08** – 1 juv., Dębe, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **31.08** – 1♀, Zgoda, pow. poznański (G. Dąbrowski); **1.09** – 2 juv., Gulcz (K. Drab); **1.09** – 1 juv., Wielki Łęg Obrzański, pow. wolsztyński (P. Izworska, E. Izworska); **1.09** – 1 juv., Chwalibogowo, pow. wrzesiński (K. Tabarnacki); **3.09** – 1♀ i 2 juv., Kozubów, pow. turecki (S. Mielczarek); **5.09** – 1 juv., Brody, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **6.09** – 1 juv., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała); **6.09** – 2 juv., Santok, pow. gorzowski (M. Koitka); **7.09** – 2 juv., Marszewo, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **7.09** – 1 juv., Szoldry, pow. śremski (B. Nowak); **8.09** – 13 juv., Wielki Łęg Obrzański (B. Nowak, R. Hybsz); **9.09** – 1 juv., Dębe (K. Drab); **10.09** – 6 juv., Przemęt, pow. wolsztyński (G. Lorek, M. Jezierski, A. Muszyńska); **11.09** – 1 juv., Góra, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **11.09** – 7 juv., Wielki Łęg Obrzański (R. Hybsz, M. Palicki); **26.09** – 1♂ i 2 juv., Wielki Łęg Obrzański (B. Nowak).

Drzemlik *Falco columbarius* (W)

6.01 – 1♀/imm., Kotunia, pow. słupecki (A. Michalczyk); **6.01** – 1♀/imm., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **10.01** – 1♀/imm., Osieczna, pow. leszczyński (W. Michalak); **16.01** – 1♀/imm., Gębice, pow. czarnkowsko–trzcianecki (S. Odrzykoski); **19.01** – 1♀/imm., Międzychód (D. Kujawa); **22.01** – 1♀/imm., Mchy, pow. śremski (B. Kostka); **27.01** – 1♂, Pacholewo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **1.02** – 1♀/imm., Wierzchaczewo, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **2.02** – 1♂, Piła (S. Kaczorowski); **6.03** – 1♀/imm., Nosalewo, pow. szamotulski (A. Stachnik, D. Kujawa); **7.02** – 1♀/imm., Skobielice, pow. kolski (M. Stodulski); **12.03** – 1♀/imm., Stare Gorzycko, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **14.03** – 1♀/imm., Gulcz, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **19.03** – 1 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (W. Michalak); **4.04** – 1♂, Rosko, pow. czarnkowsko–trzcianecki (K. Drab); **5.04** – 1♀/imm., stawy Antoniny, pow. chodzieski (B. Rudzionek); **10.04** – 1♀/imm., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (W. Michalak); **14.04** – 1♂, Michorzewo, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **7.09** – 1♀/juv., Marszewo, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **12.09** – 1♀/juv., Zadory, pow. kościański (B. Nowak); **13.09** – 1♀/juv., Rosko (K. Drab);

23 i 24.09 – 1 ♀/juv., Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański); **25.09** – 1 ♂, Roszkowo, pow. kościański (B. Nowak); **26.09** – 1 ♀/juv., Błociszewo, pow. śremski (P. Miśko); **1.10** – 1 ♀/juv., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała); **8.10** – 1 ♀/juv., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzioniczek); **14.10** – 1 ♀/juv., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzioniczek); **15.10** – 1 ♀/juv. i 1 os., Parkowo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **31.10** – 1 ♀/juv., Gryżyna, pow. kościański (B. Nowak); **13.11** – 1 ♀/juv., Gablin, pow. średzki (S. Karpicki); **17.11** – 1 os., Zgliniec, pow. kościański (J. Stępniewski); **20.11** – 1 ♀/juv., Skarszew, pow. kaliski (T. Pietrzak); **24.11** – 1 ♂, Rosko (K. Drab); **24.11** – 1 os., Kiełpiny, pow. wolsztyński (R. Hybsz); **27.11** – 1 ♀/juv., Rosnówko, pow. poznański (S. Odrzykoski); **8.12** – 1 ♀/juv., Otylin, pow. pilski (W. Plata); **13.12** – 1 ♀/juv., Gulcz (K. Drab); **21.12** – 1 ♀/juv., Wonieść, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak).

Sokół wędrowny *Falco peregrinus* (W)

5.01 – 1 ad., **23.01** – 2 ad., Inowrocław (R. Kurowski); **16.01** – 1 ad., Inowrocław (M. Radziszewski, B. Rudzioniczek); **30.01** – 1 ad., Pudliszki, pow. gostyński (A. Stankowski); **9.02** – 1 ad., zb. Jutrosin, pow. rawicki (J. Ratajczak); **16.02** – 1 ad., Jez. Maltańskie, Poznań (P. Szymański); **18.03** – 1 ad., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **20.03** – 1 para, Inowrocław (R. Sandecki); **20.03** – 1 imm., Kruszwica, pow. inowrocławski (R. Sandecki); **28.03** – 1 ad., Ostrów Tumski, Poznań (S. Niziński); **27.04** – 1 os., Poznań–Świerczewo (B. Nowak); **18.08** – 1 ad., Bogdanowo, pow. wągrowiecki (W. Plata); **29.08 i 4.09** – 1 juv., Markowice, pow. mogileński (R. Kurowski); **6.09** – 1 juv., Dłoń, pow. rawicki (A. Kuźnia); **17.09** – 1 ad., Górka, pow. obornicki (P. Szymański); **20.09** – 1 ad., Pianówka, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **21.09** – 1 ad., Szoldry, pow. śremski (B. Nowak); **10.10** – 1 ad., Poznań–Jeżyce (P. Wylegała); **10.10–28.12** – 1 juv., Poznań–Jeżyce (M. Szajda); **13.10** – 1 juv., Drezdenko, pow. strzelecko-drezdenecki (M. Barcz); **14.10** – 1 ad., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzioniczek); **17.10** – 1 juv., zb. Pakosław, pow. rawicki (A. Łakomy); **22.10** – 1 juv., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudzioniczek); **22.10** – 1 juv., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudzioniczek); **23.10** – 1 os., Wrząca, pow. pow. czarnkowsko-trzcianecki (T. Gogolek); **24.10** – 1 os., Pianówka (K. Drab); **26.10** – 1 ad., Jez. Chrzypskie, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **26.10–28.12** – 1 ad., Ostrów Tumski, Poznań (B. Nowak i inni); **13.11** – 1 os., Kozubiec, pow. wrzesiński (M. Popławski, T. Książkiewicz); **17.12** – 1 ad., Karzec, pow. gostyński (A. Stankowski); **19.12** – 1 juv., Poznań–Ogrody (S. Odrzykoski); **21.12** – 1 ad., Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **26.12** – 1 ad., zb. Jutrosin, pow. rawicki (P. Szymański); **29.12** – 1 ad., Jez. Bytyńskie, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **31.12** – 1 ad., Klapowo, pow. rawicki (J. Ratajczak); **31.12** – 1 ad., Pudliszki, pow. gostyński (A. Stankowski).

Srokosz stepowy *Lanius excubitor homeyeri* (W)

4 i 24.09 – 1 os., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (M. Przymencki i inni).

Piąte stwierdzenie w Wielkopolsce (Żurawlew & Nowak 2017b).

Gawron *Corvus frugilegus* (cn. 3000)

9.01 – ok. 8000 os., **16.01** – ok. 7500 os., **17.01** – ok. 7000 os., **22.01** – ok. 6500 os., Jez. Maltańskie, Poznań (B. Nowak); **5.12** – ok. 4200 os., Konin (R. Adamski); **8.12** – ok. 6000 os., Poznań–Winnogrady (S. Odrzykoski).

Kruk *Corvus corax* (cn. 100)

2.01 – ok. 120 os., Kopaszyn, pow. wągrowiecki (M. Lange, A. Lange); **7.01** – ok. 100–120 os., Lipia Góra, pow. chodzieski (P. Wylegała); **29.01** – ok. 150 os., **25.02 i 24.03** – ok. 100 os., **30.04 i 14.05** – ok. 200 os., **4.06** – ok. 100 os., **7.07** – ok. 200 os., **25.07** – ok. 350 os., **17.09** – ok. 150 os., **29 i 30.09** – ok. 100 os., **19.11** – ok. 100 os., **26.11** – ok. 200 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzioniczek); **5.02** – ok. 130 os., stawy Ostrówek (K. Drab, Z. Kajzer); **1.04** – ok. 150 os., stawy Ostrówek (K. Drab, B. Rudzioniczek); **15.04** – ok. 400 os., stawy Ostrówek (W. Plata); **2.05** – ok. 110 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **7.05** – ok. 130 os., Strykówko, pow. poznański (P. Szymański); **21.05** – ok. 140 os., Wawrzyńki, pow. żniński (A. Dylik); **27.06** – ok. 550 os., **20.08** – ok. 100 os., Dąbki, pow. pilski (B. Rudzioniczek); **17.10** – ok. 110 os., Trzebania, pow. leszczyński (B. Nowak).

Czarnowron *Corvus corone* (W)

15.03 – 1 os., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **19.03** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **22.04** – 1 os., Santok, pow. gorzowski (M. Koitka).

Czarnowron *Corvus corone* x Wrona siwa *Corvus cornix* (W)

Łęgi: **31.05–2.07** – 1♂ w parze z 1♀ *C. cornix*, Osieczna, pow. leszczyński (J. Stępniewski). **Pozostałe:** prawdopodobnie ten sam ptak był widywany w Osiecznej i nad Jez. Łoniewskim: **9, 17, 31.10, 1.11 i 23.12** (J. Stępniewski, W. Okupniczak, P. Szymański).

Wrona siwa *Corvus cornix* (cn. 100)

5.01 – ok. 480 os., **9.01** – ok. 250 os., **16.01** – ok. 220 os., **17.01** – ok. 180 os., **18.01** – ok. 260 os., **22.01** – ok. 160 os., **2.02** – ok. 170 os., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **29.01** – ok. 150 os., **4.02** – ok. 120 os., **25.02** – ok. 100 os., **18.03** – ok. 120 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudziona); **18.02** – ok. 130 os., Obrzycko, pow. szamotulski (K. Drab); **2.03** – 106 os., Rogalinek, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **7.03** – ok. 180 os., Czarnków (K. Drab); **18.04** – 112 os., Jez. Maltańskie (A. Lorecki); **30.05** – 177 os., Jez. Maltańskie (A. Lorecki, S. Karpicki); **24.06** – 104 os., **1.07** – 111 os., **25.07** – 122 os., **16.09** – 105 os., **13.10** – 108 os., **4.12** – 104 os., ujęcie Kanału Mościńskiego, Mosina, pow. poznański (D. Niedbała, N. Kantecka); **16.07** – ok. 240 os., **23.08** – 188 os., **28.08** – ok. 110 os., **6.09** – ok. 270 os., **13.09** – ok. 110 os., **24.09** – ok. 125 os., **4.11** – ok. 180 os., **16.11** – ok. 180 os., **23.11** – ok. 360 os., **25.11** – ok. 100 os., **30.11** – ok. 400 os., **13.12** – ok. 340 os., **17.12** – ok. 370 os., Jez. Maltańskie (S. Karpicki); **15.08** – ok. 120 os., Zygmunto, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **16.08** – ok. 110 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **1.09** – 326 os., Jez. Maltańskie (A. Lorecki); **14.09** – 136 os., Mylin, pow. międzychodzki (D. Kujawa); **30.09** – ok. 130 os., Jez. Dominickie, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **19.11** – ok. 100 os., **26.11** – ok. 120 os., stawy Ostrówek (B. Rudziona); **22.11** – ok. 210 os., **24.11** – ok. 280 os., **7.12** – ok. 230 os., Jez. Maltańskie (B. Nowak); **10.12** – ok. 100 os., Dobrów, pow. kolski (M. Stodulski).

Mazurek *Passer montanus* (cn. 200)

20.01 – ok. 550 os., Jaryszewo, pow. szamotulski (K. Drab); **23.01** – ok. 300 os., Januszewo, pow. średzki (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **31.08** – ok. 350 os., Zb. Pakoski: Głogówiec, pow. inowrocławski (S. Kaczorowski); **15.10** – ok. 200 os., Wąsosz, pow. nakielski (A. Dylík); **6.11** – ok. 200 os., Wonieść, pow. kościański (H. Schwarz); **4.12** – ok. 200 os., Ziemnice, pow. leszczyński (W. Okupniczak).

Świergotek rdzawogardły *Anthus cervinus* (W)

5–7.05 – 1 os., Żukowo, pow. obornicki (P. Szymański i inni); **8.05** – 2 os., Pruszewiec, pow. poznański (W. Kroker); **24.09** – 1 os., Poznań–Naramowice (P. Szymański); **25.09** – 1 os., Roszkowo, pow. kościański (B. Nowak); **27.09** – 2 os., Ostoje, pow. rawicki (A. Kuźnia); **8.10** – 1 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak); **22.10** – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudziona).

Świergotek łąkowy *Anthus pratensis* (XII–II, cn. 50)

XII–II: **16.01** – 1 os., Karłowice, pow. poznański (S. Niziński); **18.01** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **19.01** – 10 os., Szoldry, pow. śremski (M. Zięta); **21.01** – 2 os., Osieczna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **23.01** – 1 os., Górka, pow. obornicki (P. Szymański, P. Warchoł); **6.02** – 8 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **7.02** – 2 os., Atanazy, pow. chodzieski (P. Szymański); **24.02** – 1 os., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **10.12** – 1 os., Jaszkowo, pow. śremski (S. Karpicki); **18.12** – 1 os., Krostkowo, pow. pilski (W. Plata); **21.12** – 1 os., Świętichowa, pow. leszczyński (M. Przyrmencki); **22.12** – 4 os., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (M. Przyrmencki); **23.12** – 21 os., zb. Rydzyna (P. Szymański); **28.12** – 2 os., Pruszewiec, pow. poznański (S. Niziński); **28.12** – 2 os., zb. Rydzyna (M. Jezierski); **30.12** – 7 os., Przemęt, pow. wolsztyński (P. Sierracki); **31.12** – 7 os., Kromolice, pow. poznański (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski). **Stada:** **5.04** – ok. 50 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudziona); **2.10** – ok. 170 os., Brzeźno, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **2.10** – ok. 180 os., Byszewice, pow. pilski (W. Plata); **7.10** – ok. 90 os., Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **8.10** – ok. 90 os., Raczyn, pow. chodzieski (W. Plata); **10.12** – 5 os., **30.12** – 1 os., Wojnowice, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Siwerniak *Anthus spinoletta* (W)

12.01 – 1 os., Gulcz, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **16.01** – 1 os., zb. Wonieść: staw nr 1, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **24.03** – 3 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudziona); **1.04** – 2 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (K. Drab, B. Rudziona); **22.10** – 2 os., stawy Smogulec (K. Drab, B. Rudziona); **19.11** – 2 os., **26.11** – 1 os., stawy Smogulec (B. Rudziona); **13.12** – 1 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **30.12** – 2 os., Patrzyków, pow. kościański (S. Mielczarek).

Świergotek polny *Anthus campestris* (IX–IV, cn. 5)

IX–IV: 30.04 – 2♂♂, Szkudła, pow. pleszewski (P. Szymański).

Pliszka żółta *Motacilla flava* (X–III, cn. 50)

X–III: 27.03 – 1 os., Słupia Kapitularna, pow. rawicki (N. Kantecka, D. Niedbała); **8.10** – 1 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek). **Stada: 25.07** – ok. 60 os., **19.08** – ok. 270 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak).

Pliszka tundrowa *Motacilla flava thunbergi* (W)

2 i 6.05 – 1♂, Pruszewiec, pow. poznański (W. Kroker); **7.05** – 1♂, Żukowo, pow. obornicki (B. Nowak i inni); **29.06** – 1♂, Konin–Czarków (S. Mielczarek).

Pliszka górska *Motacilla cinerea* (L, IX–III)

Łęgi/okres lęgowy: 1.04 – 1 para, Czechyn, pow. walecki (S. Niziński, S. Karpicki); **27.04** – 1♂, leśn. Lubowo, pow. szamotulski (D. Kujawa); **30.04** – 1 para z gniazdem, pow. ostrowski (R. Kaczmarek, Ż. Surdyk); **2.05** – 1 os., stawy Rybin, pow. ostrzeszowski (M. Radziszewski); **7.05** – 1 para, Jaracz, pow. obornicki (S. Odrzykoski, P. Baraniecki, R. Górny); **7.05** – 1 os., Krępsko, pow. pilski (F. Turowski); **13.05** – 1♀, Orla, pow. pilski (W. Plata); **3.06** – 1 os., Goraj–Zamek, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab). **IX–III: 30.01** – 1 imm., rz. Warta, Poznań (H. Łukomska i inni); **10.03** – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **27.03** – 1 os., Obrzycko, pow. szamotulski (K. Drab); **28.03** – 1 os., Rochy, pow. krotoszyński (A. Kuźnia); **15.09** – 1 os., Góra (K. Drab); **24.09** – 1 os., Obrzycko (K. Drab); **18.10** – 1 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **19.10** – 1 os., Osieczna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **23.10** – 1 os., rz. Warta, Poznań (P. Szymański); **7.11** – 2 os., **14.11–5.12** – 1 os., Jez. Maltańskie, Poznań (W. Kroker i inni).

Pliszka cytrynowa *Motacilla citreola* (W)

9.05 – 1♂, Pruszewiec, pow. poznański (K. Komicz).

Pliszka siwa *Motacilla alba* (XII i I, cn. 50)

XII i I: 1.01 – 1 os., Dębiec Nowy, pow. kościański (J. Stępniewski); **29.01** – 4 os., Witobel, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **13.12** – 8 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (B. Nowak); **16.12** – 8 os., Jez. Łoniewskie (N. Dudziak); **25.12** – 1 os., Zb. Pakoski: Strzelce, pow. inowrocławski (M. Drapikowski); **31.12** – 3 os., Zb. Pakoski: Głogówiec, pow. inowrocławski (B. Rudzionaek). **Stada: 9.09** – ok. 150 os., Zb. Pakoski: Krzyżanna, pow. mogileński (B. Rudzionaek); **10.09** – ok. 100 os., nieczynna odkrywka „Pątnów”, pow. koniński (S. Mielczarek); **22.09** – ok. 200 os., **29.09** – ok. 150 os., **30.09** – ok. 300 os., stawy Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionaek); **23.09** – ok. 160 os., **8.10** – ok. 120 os., stawy Rygzbno, pow. śremski (B. Nowak); **26.09** – ok. 70 os., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (B. Nowak).

Zięba *Fringilla coelebs* (III–XI cn. 500, XII–II cn. 200)

29.03 – ok. 1500 os., Dąbrowa Nowa, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **28.09** – ok. 600–700 os., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała).

Jer *Fringilla montifringilla* (V–VIII, cn. 50)

Stada: 29.03 – ok. 150 os., Dąbrowa Nowa, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski); **30.03** – cn. 80 os., Jasionna, pow. szamotulski (A. Stachnik); **13.10** – ok. 100 os., Lasek Marceliński, Poznań (S. Odrzykoski).

Gil *Pyrrhula pyrrhula* (cn. 50)

23.01 – 53 os., Marlewo, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **23.01** – ok. 70 os., Wiatrowo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski).

Makolągwa *Linaria cannabina* (cn. 100)

3.01 – ok. 350 os., Rogoźno, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **16.01** – ok. 160 os., Arturowo, pow. inowrocławski (M. Radziszewski, B. Rudzionaek); **23.01** – ok. 130 os., Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański, P. Warchoń); **27.01** – ok. 190 os., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **27.02** – ok. 110 os., Jarosławiec, pow. średzki (S. Karpicki); **25.08** – ok. 180 os., **26.08** – ok. 230 os., **9.09** – ok. 250 os., Dębe, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **10.09** – ok. 110 os., **23.09** – ok. 460 os., nieczynna odkrywka „Pątnów”, pow. koniński (S. Mielczarek); **20.11** – ok. 420 os., Gorgoszewo, pow. szamotulski (G. Dąbrowski).

Rzępołuch *Linaria flavirostris* (W)

2.01 – ok. 130 os., Szoldry, pow. śremski (M. Janowski); **6.01** – ok. 20 os., Kotunia, pow. słupecki (A. Michalczyk); **9.01** – 27 os., Annowo, pow. poznański (M. Przysański); **7.02** – ok. 70 os., stawy

Antoniny, pow. chodzieski (P. Szymański); **13.02** – ok. 45–80 os., stawy Antoniny (S. Karpicki); **6.03** – 49 os., Gąsiorów, pow. kolski (S. Mielczarek); **6.03** – 1 os., stawy Manieczki, pow. śremski (B. Nowak); **3.11** – 7 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **9.11** – ok. 30 os., Gryżyna, pow. kościański (Z. Mikołajczak); **10.11** – 1 os., Zelgniewo, pow. (W. Plata); **11.11** – 87 os., Raczyn, pow. chodzieski (W. Plata); **12.11** – 4 os., Dębogóra, pow. poznański (W. Kroker); **20.11** – 83 os., stawy Antoniny (M. Lewandowski); **20.11** – 2 os., Gorgoszewo, pow. szamotulski (G. Dąbrowski); **26.11** – ok. 25 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek); **28.12** – 18 os., Pruszewiec, pow. poznański (S. Niziński); **30.12** – 44 os., Wola Podłęzna, pow. koniński (S. Mielczarek).

Czczotka *Acanthis flammea* (V–IX, cn. 50)

Stada: **21.03** – 67 os., Poznań–Kobylepole (A. Loręcki).

Krzyżodziób świerkowy *Loxia curvirostra* (L, cn. 30)

Stada: **13.05** – ok. 30 os., leśn. Brzostowo, pow. piłski (M. Lewandowski).

Kulczyk *Serinus serinus* (X–III¹, cn. 10)

X–III¹: **16.01** – 1 os., Powiercie–Kolonja, pow. kolski (M. Stodulski); **14.02** – 1 os., Wolsztyn (T. Milczyński); **10.10** – 1 os., Kwileń, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **18.10** – 4 os., Dębogóra, pow. poznański (W. Kroker); **22.10** – 1 os., Park Cytadela, Poznań (P. Szymański); **20.11** – 1 os., Szoldry, pow. śremski (B. Nowak).

Czyż *Spinus spinus* (cn. 300)

17.11 – ok. 400 os., Chynowa, pow. ostrowski (M. Domka); **24.12** – ok. 400 os., Bieniszew, pow. koniński (S. Mielczarek).

Dzwoniec *Chloris chloris* (cn. 100)

4.02 – ok. 100 os., 11.02 – ok. 300 os., stawy Ostrówek, pow. piłski (B. Rudzionek); **6.02** – ok. 110 os., Annowo, pow. poznański (S. Karpicki); **27.10** – ok. 100 os., Kotunia, pow. słupecki (A. Michalczyk); **12.11** – ok. 300 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (B. Nowak, M. Janowski); **17.11** – ok. 150 os., Górka, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **8.12** – ok. 100 os., Kuślin, pow. nowotomyski (G. Dąbrowski).

Grubodziób *Coccothraustes coccothraustes* (cn. 100)

17.01 – ok. 250–300 os., Podróżna, pow. złotowski (L. Stankiewicz); **17.01** – ok. 100 os., Leśnik, pow. złotowski (L. Stankiewicz); **8.02** – ok. 130 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **20.02** – ok. 200 os., Godurowo, pow. gostyński (A. Stankowski).

Poświerka *Calcarius lapponicus* (W)

13.10 – 1 os., Drezdenko (M. Barcz).

Dwunaste stwierdzenie na terenie Wielkopolski (Bednorz et al. 2000, Komisja Faunistyczna 2003, 2005, 2006).

Śnieguła *Plectrophenax nivalis* (W)

2.01 – 1 os., Kromolice, pow. poznański (K. Komicz, R. Łukasik); **20.01** – 1 os., Siedlisko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (S. Łubieński); **7.02** – 1 os., stawy Antoniny, pow. chodzieski (P. Szymański); **10.11** – 1 os., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (B. Nowak); **12.11** – 1 os., Giebnią, pow. inowrocławski (B. Rudzionek).

Potrzeszcz *Emberiza calandra* (cn. 100)

9.01 – ok. 120 os., Rogoźno, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **9.01** – ok. 130 os., Sokołowo Budyńskie, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **9.01** – ok. 220 os., Bukowiec, pow. chodzieski (G. Dąbrowski); **20.01** – ok. 350 os., Jaryszewo, pow. szamotulski (K. Drab); **20.01** – ok. 120 os., Kwilcz, pow. międzychodzki (W. Czarnowski, M. Wojtkowiak); **20.01** – ok. 1000 os., Prusim, pow. międzychodzki (W. Czarnowski, M. Wojtkowiak); **21.01** – ok. 240 os., Grylewo, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **21.01** – ok. 280 os., Laskownica Mała, pow. wągrowiecki (G. Dąbrowski); **23.01** – cn. 350 os., Kromolice, pow. poznański (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **29.01** – ok. 100 os., Dymaczewo Stare, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **7.02** – ok. 110 os., Januszewo, pow. średzki (S. Karpicki); **17.02** – ok. 100 os., Słupy, pow. nakielski (A. Dylík); **17.09** – 124 os., **18.09** – ok. 180 os., Leszno (Z. Mikołajczak); **9.09** – ok. 150 os., Dębe, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **23.10** – ok. 110 os., Gryżyna, pow. kościański (B. Nowak).

Trznadel *Emberiza citrinella* (cn. 100)

2.01 – ok. 140 os., Nienawiszcz, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **12.01** – ok. 150 os., Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **16.01** – ok. 400 os., Bronisławki, pow. piłski (S. Odrzykoski); **18.01**

– ok. 150 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **20.01** – ok. 300 os., Jaryszewo, pow. szamotulski (K. Drab); **28.11** – ok. 200 os., Nowiny, pow. złotowski (P. Wylegała); **21.12** – ok. 120 os., Rosko (K. Drab); **28.12** – ok. 150 os., Brączewo, pow. szamotulski (K. Drab).

Potrzos *Emberiza schoeniclus* (cn. 30)

30.09 – ok. 30 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak).

Remiz *Remiz pendulinus* (XI–III², cn. 25)

XI–III²: **10.11** – 2 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (B. Nowak); **6.12** – 2 os., Jez. Białe, pow. leszczyński (P. Sieracki). **Stada**: **14.09** – ok. 30 os., **17.09** – 26 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **30.09** – ok. 25 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak).

Górniczek *Eremophila alpestris* (W)

3.01 – 11 os., Ogieniowo, pow. śremski (M. Janowski); **12.01** – 1 os., Fałkowo, pow. gnieźnieński (S. Kaczorowski).

Lerka *Lullula arborea* (XII–II, cn. 20)

XII–II: **6.01** – 2 os., **9.01** – 3 os., Piła, pow. pleszewski (E. Markiewicz).

Skowronek *Alauda arvensis* (XII i I, cn. 300)

XII i I: **2.01** – 18 os., Szoldry, pow. śremski (M. Janowski); **4.01** – 5 os., Osieczna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **6.01** – 20 os., Szoldry (M. Zięta); **7.01** – ok. 15 os., Bieczyny, pow. kościański (R. Łucka); **18.01** – 2 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **18.01** – 1 os., Nadrożno, pow. poznański (M. Białek); **20.01** – 2 os., Jaryszewo, pow. szamotulski (K. Drab); **23.01** – 6 os., Objezierze, pow. obornicki (P. Szymański, P. Warchoł); **29.01** – 3 os., Witobel, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **31.01** – 1 os., Kamień, pow. złotowski (P. Wylegała); **2.12** – 5 os., Chaławy, pow. śremski (M. Zięta); **17.12** – 2 os., Pietrzyków, pow. wrzesiński (M. Przystański); **25.12** – 6 os., Szoldry (M. Janowski). **Stada**: **7.10** – ok. 350 os., Rosko (K. Drab).

Dzierlatka *Galerida cristata* (cn. 10)

6 i 17.01 – 15 os., **10.10** – 10 os., Mchy, pow. śremski (B. Kostka); **11.06** – 10 os., Głuchowo, pow. kościański (M. Wojtkowiak); **31.12** – 11 os., Kotunia, pow. słupecki (A. Michalczyk).

Brzęczka *Locustella luscinioides* (VIII³–IV¹)

3 i 4.04 – 1 ♂, **5.04** – 3 ♂, **7.04** – 7 ♂, Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **5.04** – 3 ♂, zb. Wonieść: Jez. Drzecznowskie, pow. leszczyński (M. Tobółka); **6.04** – 3 ♂, **10.04** – 1 ♂, stawy Ślesin, pow. nakielski (A. Dylík); **7.04** – 1 ♂, Murowana Goślina, pow. poznański (F. Jarzyński); **8.04** – 1 ♂, stawy Antoniny, pow. chodzieski (Ł. Matyjasiak, M. Piasecki); **9.04** – 1 ♂, Jez. Swarzędzkie, pow. poznański (M. Szpunar); **10.04** – 1 ♂, stawy Grzybno, pow. śremski (S. Karpicki); **10.10** – 1 os., Jez. Łoniewskie (J. Stępniewski).

Zaganiacz *Hippolais icterina* (IX–IV)

9.09 – 1 os., Szoldry, pow. śremski (B. Nowak).

Zaganiacz szczebiotliwy *Hippolais polyglotta* (W)

22.05 – 1 ♂, Dobramyśl, pow. leszczyński (P. Szymański).

Pierwsze stwierdzenie w Wielkopolsce, gdyż wcześniejsze obserwacje (Bednorz et al. 2000) zostały anulowane (Komisja Faunistyczna 2014).

Rokitniczka *Acrocephalus schoenobaenus* (IX³–III²)

18.10 – 1 imm. (schwytyany), Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski);

Łozówka *Acrocephalus palustris* (IX–IV²)

14.10 – 1 os. (schwytyany), zb. Wonieść: Jez. Witosławskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski);

Trzcinniczek *Acrocephalus scirpaceus* (X–IV¹)

8.10 – 2 os. (1 os. schwytyany), Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski);

Trzciniaak *Acrocephalus arundinaceus* (X–IV¹)

18.10 – 1 imm. (schwytyany), Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski);

Oknówka *Delichon urbicum* (X²–IV², cn. 1000)

X²–IV²: **10.04** – 1 i 5 os., stawy Grzybno, pow. śremski (S. Karpicki, B. Nowak); **13.04** – 1 os., os. Przemysław, Poznań (M. Szajda); **14.04** – 3 os., stawy Zgliniec, pow. kościański (J. Stępniewski); **14.04** – 6 os., stawy Grzybno (B. Nowak); **15.04** – 2 os., Gruszczyń, pow. poznański (W. Kroker); **15.04** – 1 os., Jez. Maltańskie, Poznań (S. Karpicki); **15.04** – 1 os., Jez. Wieleckie, pow. nakielski (W. Plata); **15.04** – 5 os., Puszczkowo, pow. poznański (N. Kantecka); **18.04** – 1 os., Kwileń, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **18.04** – 5 os., stawy Grzybno (B. Nowak); **19.04** – 1 os., Wzgórze św. Wojciecha, Poznań (S. Niziński).

Dymówka *Hirundo rustica* (XI–III, cn. 1000)

XI–III: **23.03** – 1 os., **24.03** – 3 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **24.03** – 5 os., zb. Wonieść: zalew, pow. kościański (M. Przymencki); **26.03** – 1 os., stawy Smogulec, pow. wągrowiecki (D. Ostrowski); **26** i **30.03** – 5 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **29.03** – 1 os., Lipno, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **30.03** – 1 os., Powiercie–Kolonja, pow. kolski (M. Stodulski); **31.03** – 5 os., Witobel, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **31.03** – 1 os., Santok, pow. gorzowski (M. Koitka); **31.03** – 1 os., Murzynowo, pow. międzyrzecki (J. Szeliga); **31.03** – 1 os., Wilkowice, pow. leszczyński (W. Okupinczak); **31.03** – 5 os., Kwileń, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **31.03** – 1 os., Lubowo Drugie, pow. szamotulski (D. Kujawa). **Stada:** **10.08** – ok. 1200 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **22.09** – ok. 2000–3000 os., stawy Grzybno, pow. śremski (S. Niziński, S. Karpicki); **23.09** – ok. 1500 os., stawy Grzybno (B. Nowak); **26.09** – ok. 1500 os., zb. Rydzyna, pow. leszczyński (B. Nowak).

Brzegówka *Riparia riparia* (X–IV¹, cn. 500)

X–IV¹: **9.04** – 3 os., stawy Objezierze, pow. obornicki (A. Stachnik); **13.10** – 2 os., **14.10** – 1 os., zb. Wonieść: Jez. Witosławskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski). **Stada:** **27.07** – ok. 800–900 os., Śluza Krostkowo, pow. chodzieski (P. Wylegała); **10.08** – ok. 600 os., Naclaw, pow. kościański (B. Nowak); **22.08** – ok. 850 os., stawy Gosławice, pow. koniński (S. Mielczarek).

Świstunka żółtawa *Phylloscopus inornatus* (W)

25.09 – 1 os., Poznań–Naramowice (P. Szymański, S. Karpicki); **7.10** – 1 os., Park Cytadela, Poznań (P. Szymański).

Szóste i siódme stwierdzenie w regionie (Żurawlew & Nowak 2017b).

Piecuszek *Phylloscopus trochilus* (X–III)

31.03 – 1 ♂, leśn. Daniele, pow. szamotulski (K. Drab); **31.03** – 1 ♂, Policko, pow. słupecki (D. Gaschet).

Pierwiosnek *Phylloscopus collybita* (XI–III¹)

12.11 – 1 os., Zb. Pakoski: Głogowiec, pow. inowrocławski (B. Rudzionek).

Kapturka *Sylvia atricapilla* (X–III²)

2.01 – 1 ♀/imm., Gołuchów, pow. pleszewski (W. Kroker); **1.10** – 1 ♂, Górką, pow. poznański (K. Karaśkiewicz); **1.10** – 1 ♀/juv., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **14.10** – 1 ♀/juv., zb. Wonieść: staw nr 1, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **15.10** – 1 ♀/juv., Poznań–Naramowice (P. Szymański); **17.10** – 1 ♂, Czarnków (K. Drab); **6.11** – 1 ♂, Park Cytadela, Poznań (S. Niziński).

Gajówka *Sylvia borin* (IX–IV)

20.09 – 1 os., Góra, pow. czarnkowsko-trzeciecki (K. Drab).

Ciarniówka *Sylvia communis* (IX–IV¹)

7.09 – 1 os., Szoldry, pow. śremski (B. Nowak).

Zniczek *Regulus ignicapilla* (IX–III)

27.01 – 1 ♂, Złotów (P. Wylegała); **5.02** – 1 ♂, Poznań–Junikowo (A. Winięcki, G. Winięcka); **30.03** – 2 ♂♂, Śródka, pow. międzychodzki (S. Niziński); **30.03** – 1 ♂, Złotniki, pow. poznański (Ł. Wawrzyniak); **30.03** – 2 ♂♂, Kamionek, pow. gnieźnieński (M. Białek); **31.03** – 1 ♂, leśn. Daniele, pow. szamotulski (K. Drab); **31.03** – 1 ♂, Chorzemin, pow. wolsztyński (R. Hybsz); **7** i **17.09** – 1 os., Szoldry, pow. śremski (B. Nowak); **25.09** – 1 os., Park Cytadela, Poznań (S. Karpicki).

Jemiołuszka *Bombycilla garrulus* (V–X², cn. 200)

Stada: **5.01** – ok. 1000 os., os. Kosmonautów, Poznań (J. Stawiński, K. Stawińska); **9.01** – 312 os., Rogożno, pow. obornicki (G. Dąbrowski); **4.12** – ok. 255 os., **5.12** – ok. 320 os., Poznań–Jeżyce (M. Przysański, A. Ożarowska–Nowicka).

Szpak *Sturnus vulgaris* (cn. 5000)

9.08 – ok. 12 000 os., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **16.09** – ok. 17 000 os., zb. Wonieść: Jez. Drzeczowskie, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **25.10** – ok. 12 000 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak).

Pasterz *Pastor roseus* (W)

6.06 – 1 ad., Poznań–Naramowice (A. Winięcki, M. Winięcka).

Dziewiąte stwierdzenie na terenie Wielkopolski (Żurawlew 2015).

Podróżniczek *Luscinia svecica* (IX–III)

31.03 – 1 ♂, Santok, pow. gorzowski (M. Koitka).

Muchołówka białoszyja *Ficedula albicollis* (W)

2.05 – 1♂, Trzebosz, pow. rawicki (J. Ratajczak); **10.07** – 1♂, Książęcy Las, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak).

Kopciuszek *Phoenicurus ochruros* (XII–II)

13.12 – 1 os., Osieczna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **23.12** – 1♀/juv., Kunowo, pow. mogileński (S. Kaczorowski).

Pokląskwa *Saxicola rubetra* (IX³–IV¹)

31.12 – 1♂, Gogolewo, pow. śremski (B. Kostka).

Kląskawka *Saxicola rubicola* (X²–III²)

14.10 – 1♂ i 1♀/juv., Pierzchno, pow. średzki (S. Odrzykoski, I. Odrzykoski); **15.10** – 8 os., Poznań–Naramowice (P. Szymański); **16.10** – 1♂, Zagórz, pow. słupecki (S. Odrzykoski); **24.10** – 1♂ i 1♀/juv., Pianówka, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab).

Białorzytka *Oenanthe oenanthe* (X–III)

23.03 – 1♂, Żbiki, pow. pleszewski (P. Żurawlew); **28.03** – 1♂ i 1♀, Kotunia, pow. słupecki (A. Michalczyk).

Drozd obroźny *Turdus torquatus* (W)

25.04 – 1♂, Wielichowo, pow. wolsztyński (R. Mencil); **18.05** – 1♂, Leszno–Zaborowo (Z. Mikołajczak).

Gatunek wcześniej notowany w regionie 13 razy (Sikora et al. 2015, Wielkopolska Kartoteka Ornitologiczna).

Paszkoł *Turdus viscivorus* (cn. 10)

4.03 – 25 os., Świerczyna, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **11.03** – 21 os., leśn. Będlewo, pow. poznański (B. Nowak); **18.03** – 10 os., Rosko, pow. czarnkowsko-trzcianecki (K. Drab); **25.03** – 30 os., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski); **7.08** – 21 os., Tarnowa Łąka, pow. leszczyński (Z. Mikołajczak); **8.10** – ok. 10 os., Karłowice, pow. poznański (W. Kroker); **12.11** – 12 os., Dębogóra, pow. poznański (W. Kroker); **18.11** – 12 os., Świeca, pow. ostrowski (M. Domka); **21.11** – 14 os., Górka, pow. poznański (K. Karaśkiewicz).

Śpiewak *Turdus philomelos* (XI–II, cn. 30)

Stada: 5.04 – ok. 50–70 os., Poznań–Szczepankowo (S. Karpicki).

Drożdżik *Turdus iliacus* (L, V–VIII, XII–II, cn. 100)

XII–II: 27.02 – 6 os., Krępa, pow. koniński (S. Mielczarek).

Kwiczół *Turdus pilaris* (cn. 500)

5.03 – ok. 600 os., Dębówko Stare, pow. pilski (W. Plata); **12.03** – 640 os., Januszewo, pow. średzki (S. Karpicki); **28.03** – ok. 1240 os., stawy Grzybno, pow. śremski (B. Nowak).

Gatunki o niepewnym pochodzeniu

Gęś tybetańska *Anser indicus* (W)

9.09 – 1 ad., Jez. Łoniewskie, pow. leszczyński (J. Stępniewski).

Bernikla północna *Branta hutchinsii* (W)

28.02 – 1 os. wykazujący cechy podgatunku *B. h. taverneri*, Dolsk, pow. śremski (M. Janowski, B. Nowak).

Gatunki pochodzące z niewoli

Łabędź czarny *Cygnus atratus* (W)

24.06 – 1 os., Smogulec, pow. wągrowiecki (A. Konopka).

Grzywoszyjka andyjska *Oressochen melanopterus* (W)

3.02 – 1 os., Złotów (A. Konopka).

Pelikan kędzierzawy *Pelecanus crispus* (W)

12.01 – 1 imm., Brzostowo, pow. pilski (M. Lewandowski), następnie ten sam **29.01**, Ostrówek, pow. pilski (B. Rudzionek) i **16.04**, Smogulec, pow. wągrowiecki (B. Rudzionek).

Obserwacje dotyczą ptaka notowanego w regionie od roku 2015.

Bielik olbrzymi *Haliaeetus pelagicus* (W)

12.11 – 1 imm., Objezierze, pow. obornicki (I. Odrzykoski).

Rozella królewska *Platycercus elegans* (W)

28–30.07 – 1 ad., Nowa Wieś, pow. pleszewski (P. Żurawlew).

Aleksandretta chińska *Psittacula derbiana* (W)

24.12 – 1 os., Nowe Skalmierzyce, pow. kaliski (S. Jeziorski, M. Jeziorska).

Literatura

- Biuletyn Informacyjny Leszczyńskiej Grupy OTOP 2006. Co ciekawego w terenie – raport 2005. 13.
- Bednorz J., Kupczyk M., Kuźniak S., Winięcki A. 2000. Ptaki Wielkopolski – monografia faunistyczna. Bogucki Wyd. Naukowe, Poznań.
- Komisja Faunistyczna 2000. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 1999. Not. Orn. 41: 293–316.
- Komisja Faunistyczna 2003. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2002. Not. Orn. 44: 195–219.
- Komisja Faunistyczna 2005. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2004. Not. Orn. 46: 157–178.
- Komisja Faunistyczna 2006. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2005. Not. Orn. 47: 97–124.
- Komisja Faunistyczna 2014. Rewizja współczesnych i historycznych stwierdzeń rzadkich ptaków w Polsce. Orn. Pol. 55: 115–134.
- Komisja Faunistyczna 2017. Rzadkie ptaki obserwowane w Polsce w roku 2016. Orn. Pol. 58: 83–116.
- Sikora A., Ławicki Ł., Nowakowski J. K., Żurawlew P. 2015. Występowanie drozda obroźnego *Turdus torquatus* w północnej i środkowej Polsce. Orn. Pol. 56: 253–274.
- Szajda M., Książkiewicz T. 2013. Drugie stwierdzenie lęgu szcudłaka *Himantopus himantopus* w Wielkopolsce. Ptaki Wielkop. 2: 118–120.
- Żurawlew P. 2015. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 5. Podsumowanie roku 2013. Ptaki Wielkop. 4: 84–118.
- Żurawlew P., Nowak B. 2017a. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 6. Podsumowanie roku 2014. Ptaki Wielkop. 5: 95–121.
- Żurawlew P., Nowak B. 2017b. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 7. Podsumowanie roku 2015. Ptaki Wielkop. 5: 122–145.
- Żurawlew P., Radziszewski M. 2012. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 1. Podsumowanie roku 2009. Ptaki Wielkop. 1: 177–201.
- Żurawlew P., Radziszewski M. 2013. Wielkopolski Raport Ornitologiczny nr 2. Podsumowanie roku 2010. Ptaki Wielkop. 2: 127–148.

Przemysław Żurawlew

Żbiki 45, 63–304 Czermin
grusleon@gmail.com

Błażej Nowak

ul. Wiśniowa, 64–020 Czempień
blazej.nowak11@gmail.com